

Kineziološki sadržaj u igri predškolske dobi

Bečko, Inga

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:115117>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Inga Bečko

KINEZIOLOŠKI SADRŽAJ U IGRI PREDŠKOLSKE DOBI

Diplomski rad

Zagreb, rujan, 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Inga Bečko

KINEZIOLOŠKI SADRŽAJ U IGRI PREDŠKOLSKE DOBI

Diplomski rad

Mentor rada:

Prof. dr. sc. Ivan Prskalo

Zagreb, rujan, 2023.

Sadržaj:

1.	UVOD.....	1
1.1.	Cilj i zadatci rada.....	1
1.2.	Metode istraživanja	2
1.3.	Struktura rada	2
2.	RAZVOJNE KARAKTERISTIKE DJECE PREDŠKOLSKE DOBI.....	4
2.1.	Kognitivni razvoj djeteta.....	4
2.2.	Socijalni i emocionalni razvoj djeteta	4
2.3.	Razvoj govora	6
2.4.	Fizički razvoj djeteta	7
3.	IGRA.....	10
3.1.	Utjecaj igre na razvoj djeteta.....	10
3.2.	Igre koje potiču razvoj motorike	12
3.3.	Uloga odgojitelja u igri	13
4.	KINEZIOLOŠKA IGRA.....	14
4.1.	Biotička igra	14
4.2.	Igre stvaranja.....	14
4.3.	Igre s jednostavnim pravilima	15
4.4.	Igre sa složenim pravilima	15
4.5.	Utjecaj kineziološke igre na funkcionalna, morfološka i motorička obilježja djeteta	16
4.6.	Uloga odgojitelja u kineziološkim aktivnostima.....	17
5.	KINEZIOLOŠKI SADRŽAJI U IGRAMA PO DOBNIM SKUPINAMA.....	19
5.1.	Kineziološki sadržaji u igri mlađe dobne skupine	19

5.2.	Kineziološki sadržaji u igri srednje dobne skupine.....	21
5.3.	Kineziološki sadržaji u igri starije dobne skupine	23
6.	ANKETNO ISTRAŽIVANJE.....	26
6.1.	Cilj i svrha istraživanja.....	26
6.2.	Istraživačke hipoteze	26
6.3.	Uzorak ispitivanja	26
6.4.	Mjerni instrument.....	26
6.5.	Način obrade podataka	27
7.	REZULTATI PROVEDENOG ISTRAŽIVANJA.....	28
8.	RASPRAVA.....	43
9.	ZAKLJUČAK.....	46
	LITERATURA.....	47

Sažetak

Sastavni dio odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi jest igra odnosno neprestana potreba za kretanjem. Kroz igru dijete se najbolje razvija i uči. Igram dijete razvija svoje kognitivne, socijalne, emocionalne i fizičke sposobnosti, ali i govor. Što raznovrsnijom ponudom igara u predškolskoj dobi djeci se osigurava motorički razvoj, samopouzdanje, optimizam, zadovoljstvo te se obogaćuje njegov emocionalni razvoj prihvaćanjem uspjeha odnosno neuspjeha. Značajan doprinos razvoju njihovih motoričkih sposobnosti daju roditelji/skrbnici odnosno odgojitelji u predškolskim ustanovama. U diplomskom radu obrađene su kineziološke igre koje utječu na razvoj motorike, a to su igre stvaranja, igre pretvaranja igre s jednostavnim pravilima, igre sa složenim pravilima te biotička igra. Poseban naglasak u radu stavljen je na kineziološke sadržaje u igri po vrtićkim grupama i to u mlađoj, srednjoj i starijoj predškolskoj dobi. Tom prilikom analizirane su igre primjerene za navedenu dob te su istaknuti kineziološki sadržaji u svakoj igri.

Ključne riječi: biotička znanja, igra, kineziološki sadržaj, motorika, predškolska dob

Kinesiology content in the game of preschool age

Summary

An integral part of the upbringing and education of preschool children is play, that is, the constant need to move. A child develops and learns best through play. Through play, the child develops his cognitive, social, emotional and physical abilities, as well as speech. By offering as many games as possible in preschool age, children are provided with motor development, self-confidence, optimism, satisfaction, and their emotional development is enriched by accepting success and failure. A significant contribution to the development of motor skills is made by parents/caregivers or educators in preschool institutions. Kinesiology games that affect the development of motor skills are discussed in the thesis, namely creation games, pretend games, games with simple rules, games with complex rules and biotic games. Special emphasis in the work is placed on kinesiology content in games by kindergarten groups, in younger, middle and older preschool age. On this occasion, games suitable for the specified age were analyzed and the kinesiology content in each game was highlighted.

Keywords: biotic knowledge, play, kinesiology content, motor skills, preschool age

1. UVOD

Kineziološki sadržaji u igri predškolske dobi odnose se na igre i aktivnosti koje promiču razvoj motoričkih sposobnosti kod djece u dobi od 3 do 6 godina. Ove aktivnosti mogu se provoditi u obrazovnim ustanovama kao što su vrtići ili kod kuće uz podršku roditelja ili skrbnika. Važnost kinezioloških sadržaja u igri predškolske dobi leži u tome što pomažu djeci u razvoju koordinacije, ravnoteže, snage, agilnosti i fleksibilnosti. Osim toga, navedene aktivnosti pomažu djeci prilikom razvoja motoričke samosvijesti, kao i samopouzdanja.

Primjeri kinezioloških sadržaja u igri predškolske dobi uključuju trčanje, preskakanje prepreka, igre s loptom, penjanje i hodanje po ravnotežnim daskama ili vijugavim linijama, i dr. igračke poput trampolina, tobogana, penjača ili skakača također su od važnosti za poticanje kinezioloških vještina kod djeteta. Upotrebom različite opreme djeca istražuju vrste kretanja i poboljšavaju svoje motoričke sposobnosti. Osim u predškolskim ustanovama, kineziološki sadržaji mogu se poticati i kod kuće i to trčanjem i hodanjem u prirodi, penjanjem i skakanjem u igraonicama, vožnjom bicikla, i drugo.

Za razvijanje motoričkih vještina ključno je poticanje kinezioloških sadržaja u igri, a kombiniranjem igre, opreme i različitih aktivnosti potiče se kretanja s ciljem razvoja motoričkih sposobnosti, ali i samopouzdanja i samosvijesti djeteta.

1.1. Cilj i zadatci rada

U ovom istraživanju želi se istražiti važnost kretanja i fizičke aktivnosti kod razvoja motoričkih sposobnosti djece predškolske dobi. Prilikom izrade rada definirat će se kao i opisati različiti kineziološki sadržaji koji su korisni prilikom motoričkog razvoja djece.

Nadalje, istraživanjem dostupne literature omogućit će se uvid u smjernice roditeljima, skrbnicima i odgojiteljima kako i na koji način poticati kineziološki razvoj djeteta igrom i fizičkim aktivnostima kod kuće ili u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Istraživanjem navedene teme čitateljima će se također učiniti dostupnom činjenica o tome koliko su kineziološki sadržaj integrirani u odgojno-obrazovne programe u vrtićima.

Svrha istraživanja ovog diplomskog rada jest pružiti cjeloviti uvid u važnost i učinkovitost kretanja i fizičkih aktivnosti u predškolskom razvoju djeteta, a koje su od pomoći

roditeljima, skrbnicima i odgajateljima s ciljem osiguranja zdravog i aktivnog životnog stila predškolskog djeteta. Cjeloviti uvid ostvaren je provođenjem anketnog upitnika o zastupljenosti i načinu provođenja kinezioloških sadržaja u igri predškolske dobi.

1.2. Metode istraživanja

Prilikom izrade rada korištena je literatura iz različitih znanstvenih radova i publikacija koje su od važnosti za razumijevanje znanja iz kinezioloških sadržaja u igri predškolske djece.

Prilikom izrade rada na temu „*Kinezioloških sadržaja u igri predškolske dobi*“, mogu se koristiti različite metode istraživanja kako bi se prikupili relevantni podaci. Metodom deskripcije prikupit će se podatci o motoričkom razvoju djeteta, dok se analizom opservacijskih istraživanja mogu se prikupiti podaci o tome koje vrste aktivnosti i igara najviše privlače djecu, kako se djeca ponašaju tijekom igre i kako se tjelesne aktivnosti odražavaju na njihov motorički razvoj. Provedbom analize i sinteze postojećih činjenica omogućila se klasifikacija znanja s posebnim naglaskom na razvoj motoričkih sposobnosti djeteta kineziološkim sadržajima u igri. Tijekom cijelog rada, gore navedenim metodama, ostvareni su elementi točnosti, realnosti i objektivnosti u završnom radu.

1.3. Struktura rada

Diplomski rad na temu „*Kineziološki sadržaji u igri predškolske dobi*“ sastoji se od sastoji se od sedam poglavlja, a u uvodnom dijelu rada definirani su ciljevi i zadatci rada za temu diplomskog rada. U uvodnom dijelu također je definirana „*Struktura rada*“ odnosno kratki pregled rada i najvažnije informacije po postojećim poglavljima.

U drugom poglavlju „*Razvojne karakteristike djece predškolske dobi*“ opisan je kognitivni razvoj djeteta, socijalni i emocionalni razvoj djeteta, razvoj govora djeteta predškolske dobi te tjelesni razvoj djeteta s posebnim naglaskom na grubu i finu motoriku po razvojnim fazama djeteta do šeste godine djetetovog života.

U trećem poglavlju „*Igra*“ definiran je pojam igre, opisan je utjecaj igre na razvoj djeteta te je istaknuta uloga odgojitelja u igri.

U četvrtom poglavlju „*Kineziološka igra*“ obrađene su kineziološke igre djece predškolske dobi kao što su biotičke (spontane) igre, igre pretvaranja, igre stvaranja, igre s jednostavnim pravilima i igre sa složenim pravilima. Dio poglavlja posvećen je i utjecaju kinezioloških igara na funkcionalna, morfološka i motorička obilježja djeteta te ulozi odgojitelja u kineziološkim aktivnostima.

Petim poglavljem „*Kineziološki sadržaji u igrama po dobnim skupinama*“ kojom prilikom su u radu istražene igre po vrtičkim skupinama podijeljene na mlađu, srednju i stariju predškolsku dob. Tom prilikom analizirane su igre primjerene za navedenu dob te su istaknuti kineziološki sadržaji u svakoj igri s obzirom na postojeće programske sadržaje.

U šestom poglavlju „*Anketno istraživanje*“ postavljene su istraživačke hipoteze i opisan je cilj i svrha istraživanja, uzorak ispitivanja, mjerni instrument koji je korišten prilikom provedenog istraživanja te način obrade podataka.

Sedmim poglavljem „*Rezultati istraživanja*“ prikazani su rezultati provedenog istraživanja, dok je osmim poglavljem provedena „*Rasprava*“ o dobivenim rezultatima odnosno potvrđene su postavljene hipoteze.

U devetom poglavlju „*Zaključak*“ donosi se pregled najvažnijih činjenica o razvijanju kinezioloških sadržaja i igri predškolske djece. Posljednjim poglavljem iznose se zaključna razmatranja o navedenoj temi. Na samom kraju rada prikazan je popis literature, tablica i grafikona koji su korišteni i prikazani u ovom diplomskom radu.

2. RAZVOJNE KARAKTERISTIKE DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

Prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 na snazi od 28.05.2022.) predškolski odgoj je organiziran i provodi se za djecu od navršenih šest mjeseci života do trenutka polaska u prvi razred osnovne škole. U odgojno-obrazovnim ustanovama provodi se sukladno potrebama djece kao i socijalnim, kulturnim, vjerskim ili bilo kojim drugim potrebama obitelji.

Predškolske ustanove u suradnji s roditeljima ili skrbnicima kao i okolinom omogućuju djetetu razvoj ključnih razvojnih karakteristika što uključuje tjelesni razvoj, kognitivni razvoj, socijalni i emocionalni razvoj, razvoj jezika i kreativni razvoj.

2.1. Kognitivni razvoj djeteta

Pamćenje djeteta razvija se pod utjecajem roditelja, skrbnika i odgajatelja odnosno odgojem djeteta. U dobi između 3. i 4. godine djetetovog života pamćenje se odvija nenamjerno kroz igru ili neku drugu praktičnu aktivnost, a u dobi od 6. godine razvija se i verbalno-logičko pamćenje. Djeca predškolske dobi bolje mehaničko pamte, a logičko pamćenje u odnosu na djecu školske dobi je nešto slabije (Selimović i Karić, 2011).

U ovoj dobi je osobito važan razvoj mašte koji započinje oko treće godine igrom imitiranja. Stvaralačka mašta javlja se oko četvrte godine živote, a u dobi od četvrte do šeste godine sve je učestalija pojava igre uloga s elementima stvaralačke mašte (Selimović i Karić, 2011). U ovoj razvojnoj fazi djeteta odgojitelj mora biti svjestan svoje uloge i utjecaja na razvoj mašte stoga u svom radu treba osmisliti aktivnosti koje će poticati razvoj stvaralačke mašte.

2.2. Socijalni i emocionalni razvoj djeteta

U razvoju djeteta veliku ulogu igraju emocije koje su povezane i s tjelesnim, kognitivnim, socijalnim i dr. aspektima dječjeg razvoja. O emocionalnim iskustvima ovisi i prilagođavanje djeteta na različite životne situacije. Na pravilan rast i razvoj djeteta pozitivno utječu emocije poput privrženosti, radosti i ljubavi, dok će se emocijama poput straha, ljutnje i ljubomore negativno utjecati na razvoj djeteta (Selimović i Karić, 2011). Smatram da je uloga odgojitelja da na vrijeme prepozna emocije kod djeteta, te ukoliko dijete

svojim reakcijama daje do znanja da se u njemu nakupljaju negativne emocije kao što je strah, ljubomora ili ljutnja, odgajatelj mora dati do znanja djetetu da je također u redu iskazati negativne emocije, ali umjerenim intenzitetom pazeći da u tom trenutku nekoga svojim emocijama ne povrijedi.

Djeca predškolske dobi često pokazuju različite strahove, kao što je strah od otmice, smrti ili pak bolesti. Zbog navedenih strahova može doći do stagnacije tjelesnog i intelektualnog razvoja što nikako nije dozvoljeno. Zadatak roditelja, skrbnika i odgojitelja jest otkloniti strahove i pomoći djetetu da ih nadvlada (Selimović i Karić, 2011).

Veliki utjecaj na emocionalni razvoj djeteta vidljiv je od strane socijalne sredine, odnosa u obitelji, inteligenciji djeteta, zdravstvenom stanju, tjelesnim normalnostima, načinu odmaranja i dr. (Selimović i Karić, 2011). Uz pojavu emocija blisko je povezan i pojam emocionalne inteligencije djeteta. Ovisno o stupnju razvijenosti emocionalne inteligencije, socijalizacija djeteta se može odvijati u dva smjera odnosno u smjeru pozitivnih i negativnih oblika socijalnog ponašanja. Kod djece kod kojih je izražen niži stupanj inteligencije mogu razviti antisocijalna ponašanja s posebnim naglaskom na pojavu i razvoj agresivnosti kod djece. Upravo je razdoblje predškolske dobi iznimno bitno za razvoj svih aspekta emocionalne inteligencije odnosno kroz razvoj emocionalne inteligencije mogu se provoditi različiti intervencijski programi s ciljem sprječavanja pojave agresivnosti kod djece rane dobi (Brebrić, 2008).

Usko s razvojem emocija povezan je i socijalni razvoj djeteta. „*Socijalni razvoj znači stjecanje zrelosti u socijalnim odnosima koji se ostvaruju procesom učenja u težnji da se čovjek prilagodi grupnim standardima, a odvija se kroz proces socijalizacije djece koji predstavlja veoma značajnu fazu u njihovu razvoju*“ (Selimović i Karić, 2011:155 prema Pehar: 2007). Autori Selimović i Karić (2011) ističu da se socijalizacija odvija u grupama posredstvom komunikacije, a suživotom s drugim ljudima dijete razvija svoju ličnost te se i socijalno razvija. Pravilan socijalni razvoj djeteta ovisi i o socijalnoj okolini osobito o obitelji, skrbnicima, odgojiteljima, vršnjacima i sl. Socijalni razvoj započinje vrlo rano, već u predškolskim ustanovama, a osobito je istaknuto u dobi od 2. do 6. godine kada se dijete počinje prilagođavati vršnjacima i sudjelovanjem u aktivnostima. Tu želju za igrom potrebno je poticati i podržavati.

Kada se govori o socijalnim kompetencijama djeteta bitno je istaknuti da se one razlikuju već od rane dobi. Neka djeca su društvenija, druga zatvorenija, neka traže više socijalnih poticaja, neka manje, neka lakše, druga teže uspostavljaju socijalne odnose, i dr. Neovisno o navedenom, zadatak odgojitelja je prepoznati etape razvoja te pružiti djetetu podršku i pomoći mu da prijeđe na sljedeću razinu razvoja (Pinter, 2008).

2.3. *Razvoj govora*

Osnovno sredstvo komunikacije u međuljudskim odnosima je jezik kojim se prenose određene poruke odnosno kojima svaki čovjek pa tako i dijete izražava svoje misli. Jezik je društvena tvorevina, a govor je zapravo jezik u upotrebi. Prema postojećim istraživanjima dokazano je da od rođenja do sedme godine djetetovog života dolazi do automatizacije glasovnih navika. Stoga je vrlo bitno da roditelji, odgojitelji i okolina utječu na usvajanje govora jer je to najpogodniji period usvajanja intonacije i glasovne strukture jezika. Prvo usvajanje jezika vidljivo je u vidu krikova i gugutanja (Selimović i Karić, 2011), a s vremenom gugutanje prerasta u brbljanje i zvukove koji polako poprimaju karakteristike govora poput „tata bibibi“. Kako dijete sazrijeva tako se razvija i njegov govor te u dobi od prve do druge godine djetetovog života dijete bogati vokabular i postavlja jednostavna pitanja poput: „Gdje maca?; Što to?“ Osim postavljanja pitanja, djeca ove dobi mogu složiti vrlo jednostavne rečenice poput „mama knjiga“ (Apel i Masterson, 2004). Polaskom u predškolu i školu, dijete uči čitati i pisati kojom prilikom usvajaju nova sintaktična i morfološka znanja, a koja su u govoru dotada korištena vrlo malo ili nimalo (Selimović i Karić, 2011).

U predškolskoj dobi funkcija komunikacije odnosi se na uspostavljanje međusobnih odnosa (pozivanje drugog djeteta na igru, definiranje pravila, traženje pomoći,..), samoizražavanje ili ekspresiju (samostalno izražavanje osjećaja, izražavanje mišljenja i dr.), traženje odgovora na postavljena pitanja, prenošenje informacija i pričanje o svijetu mašte ili izražavanje kreativnosti (Selimović i Karić, 2011). Istaknula bih da je ovaj korak djeci ponekad iznimno težak, a osobito djeci koja su se naknadno uključila u jaslice odnosno vrtić, a koja dotada nisu ostvarivala značajne socijalne kontakte. U tom slučaju, zadatak odgojitelja je vrlo važan. On mora pomoći djetetu i potaknuti ga ka uspostavljanju zdravih, socijalnih odnosa.

Činjenica je da se djeca razvijaju fizički vrlo brzo stoga je poželjno da se bave tjelesnim aktivnostima, igrom ili sportskim aktivnostima s ciljem povećanja snage, izdržljivosti, te razvijanja fine i grube motorike. Osim fizičkog razvoja, u predškolskoj dobi intenzivno se razvija i socijalni, emocionalni, kognitivni razvoj djeteta kao i govor. Bitno je napomenuti da se navedene komponente razvoja međusobno prožimaju i utječu jedna na drugu stoga je nužno djetetu omogućiti raznolika iskustva koja pozitivno djeluju na razvoj kinezioloških sadržaja u predškolskoj dobi djeteta.

2.4. *Fizički razvoj djeteta*

Kada se govori o razvoju motorike djeteta u predškolskoj ustanovi, pozornost će biti usmjerena na razvoj djeteta od godine dana do šest godina s naglaskom na finu i grubu motoriku. Gruba motorika odnosi se na osnovne pokrete kao što su puzanje, hodanje, skakanje, preskakivanje, poskakivanje, penjanje, održavanje ravnoteže, kotrljanje, baratanje predmetima, njihanje i drugo. Fina motorika odnosi se na usavršavanje korištenja šake i prstiju (Lazar, 2007). Fina i gruba motorika rezultat su suradnje mozga, živčanog sustava i mišića, a naglasak je prvenstveno na gruboj motorici na kojoj se temelji razvoj fine motorike (Gotal, 2020). Temeljem prethodno navedenog može se zaključiti da se fina i gruba motorika razvijaju ovisne jedna o drugoj što je zapravo i zdravo razvijanje obrazaca pokreta i vještina.

U dobi od 12 mjeseci kod djeteta je razvijena gruba motorika koja se odnosi na spuštanje iz stojećeg u sjedeći položaj, hodanje uz pomoć odrasle osobe odnosno držanjem za ruku, savršeno puzanje, dohvat igračke s poda uz pridržavanje. Osim grube motorike, u ovoj dobi razvija se i fina motorika kojom prilikom dijete ubacuje sitne igračke u posudu ili oponašanje šaranja olovkom po papiru (Lazar, 2007). Istaknula bih da je dijete do 12. Mjeseci života iznimno ovisno o odraslima, osobito majci, stoga je nužno da se najprivrženije osobe djetetu educiraju što je najbolje činiti kako bi se u ovoj dobi i gruba i fina motorika razvijale prema postojećim okvirima.

Dijete od 13 mjeseci stoji samostalno bez oslonca, održava ravnotežu te samostalno napravi desetak koraka. Od fine motorike istaknuto je korištenje jedne ruke, precizno hvatanje i stavljanje sitnih predmeta u bočicu, te stavljanje jedne kocke na drugu. S 14 mjeseci dijete samostalno čučne i ustane, dok s 15 mjeseci samostalno hoda. U ovoj dobi također se razvija i fina motorika kojom prilikom je dijete sposobno graditi tornjić od tri

kocke. Sa 16 mjeseci dijete može trčati u krug i penjati se stubama uz pomoć odrasle osobe, dok se s 18 mjeseci dijete penje stubama samostalno ili na stolicu, gura loptu nogom, sjeda samostalno na stolac, skakuće objema nogama te uzima, nosi ili premješta predmeta. Može se reći da je u ovoj dobi razvoj grube motorike znatno napredovao. Stagnacija se ne primijeti niti u finoj motorici. U ovoj dobi dijete baca loptu u kutiju, gradi toranj od pet kocaka,... (Lazar, 2007). Temeljem navedenog može se zaključiti da je dijete u dobi od 13-15 mjeseci života znatno fizički naprednije u odnosu na dijete do 12. mjeseca života.

Lazar (2007) nadalje navodi da je dijete s 19 mjeseci već sposobno samostalno šutirati loptu, a u dobi od 22 do 24 mjeseca dijete će moći hodati unatraške, podizati igračku s poda bez pridržavanja. Od fine motorike posebno je izraženo uživanje u igrama bacanja i hvatanja, okretanje na zvuk i slično.

Do treće godine djetetovog života dijete bi trebalo samostalno održavati ravnotežu, trčati stabilno, otežano se zaustavljati, hodati po stubama na način da istom nogom ide naprijed stubu po stubu, kratko stajati na jednoj nozi, penjati se, poskakivati, izmjenjivati položaj ruku i nogu prilikom trčanja (Lazar, 2007). Za ovu dob djeteta bitno je istaknuti da odgojitelj u svojim aktivnostima potiče dijete da stoji na jednoj nozi, hoda stopalom do stopala po gredama ili zidiću, preskače niže prepreke (Gotal, 2020). Osim grube motorike, intenzivno se s njom razvija i fina motorika kojom prilikom dijete baca i hvata loptu, gradnji tornjić od 7 – 8 kocaka, jednostavno se odijeva, upotrebljava male škarice, oponaša, crta krug i slično (Lazar, 2007). Istaknula bih da u ovoj dobi nije nužno da se od djeteta očekuje da samostalno obavlja navedene aktivnosti nego da mu odgojitelj bude potpora pri izvođenju aktivnosti u vidu pomaganja u održavanju ravnoteže.

Od treće do četvrte godine dijete se naizmjenično penje po stubama, skače s 2. stube, šutira loptu u trku, samostalno preskače prepreke širine 20 do 25 centimetara, vozi tricikl, samostalno se penje na tobogan i penjalicu, prati ritam glazbe i stupa u skladu s ritmom, hoda po ravnoj liniji, nogom ispred noge i raširenih ruku (Lazar, 2007). Dijete ove dobi također je sposobno samostalno se oblačiti i svlačiti, hraniti žlicom te piti iz čaše držeći je u jednoj ruci (Gotal, 2020). Istaknula bih da je dijete ove dobi doista već sposobno činiti mnogo toga, ali ga je potrebno poticati i usmjeravati ka uspjehu. Poučena praksom, mogu reći da zaista dosta djece nailazi na probleme kao što je odijevanje i hranjenje što bi se kroz određene aktivnosti trebalo otkloniti jer su to bitne stavke razvoja djeteta ka samostalnosti.

Kod djeteta od 4 do 5 godine motoričke sposobnosti su dosta razvijene. Dijete bi trebalo samostalno trčati mijenjajući smjer, stajati na prstima, skakutati na jednoj nozi, skakati u vis, dalj ili u dubinu. Dijete bi trebalo usavršiti svoje penjanje, silaženje, preskakivanje prepreka i druge probleme na koje je naišlo. Od fine motorike značajne za razvoj motoričkih sposobnosti bitno je istaknuti hvatanje male lopte objema rukama kao i uspostavljanje dominantnosti jedne ruke (Lazar, 2007).

Do šeste godine djetetovog života dijete je sposobno potpuno uspostaviti ravnotežu te hodati i penjati se poput odrasle osobe. Dijete radi na usavršavanju skakanja koristeći se užetom, školicom i sl. U ovoj dobi dijete je sposobno stajati na jednoj nozi oko 40 sekundi, skakati s visine od oko 40 cm, voziti bicikl, visiti s prečke oko desetak sekundi, hvatati loptu jednom rukom, igrati badminton i dr. Posljednje prije polaska u školu, dijete od fine motorike usavršava hvatanje i bacanje u cilj, barata alatom: kliještima i čekićem, i drugo (Lazar, 2007).

Razvoj motoričkih sposobnosti odnosno kinezioloških sadržaja djece iznimno je bitan i taj razvoj treba konstantno, od najranije dobi poticati i razvijati. Razvoj motoričkih sposobnosti ovisi o djetetu i njegovoj motiviranosti. Bitno je istaknuti da se motoričke vještine djeteta ne moraju razvijati istovremeno u jednakoj mjeri kod sve djece. Moguće su razlike u razvoju koje variraju i do 3. mjeseca djetetovog života i to u tjednima, a u dobi do 2 godine razlike odstupaju i do 2 – 3 mjeseca kod djeteta pojedinačno. U trenutku kad dijete navrší dvije godine starosti tada djetetov razvoj ovisi o mogućnostima okoline za vježbanje odnosno o dostupnosti opreme, pomagala i sprava koje se nalaze u njegovoj neposrednoj vježbačkoj okolini (Lazar, 2007).

3. IGRA

Igra je „*intelektualna ili tjelesna aktivnost koja ima kao jedini cilj da se osoba koja joj se predaje zabavi*“ (Anić, 1998:305). Ovaj pojam također je moguće definirati kao najdublji odgovor djeteta odnosno dječjih mogućnosti na preobrazbu svijeta po osobnoj mjeri, a da se pritom dijete strukturira i prilagodi nadolazećim transformacijama (Marjanović, 1975). Nadalje, igra je najstariji oblik tjelesnog odgoja i najsamostalniji, spontani i slobodno odabrani oblik ljudske aktivnosti koji se odlikuje raznolikošću pokreta i koji prati snažan osjećaj ugone i zadovoljstva. Igra je aktivnost koja će dijete pripremiti za život u suvremenom društvu, a opće poznato je da djeca imaju pozitivan stav prema igri. Razumno je zaključiti da u životu svakog djeteta, već od najranije dobi, igra postaje preduvjet za razvoj motoričkih sposobnosti i kinezioloških aktivnosti u predškolskoj dobi ili u ranoj školskoj dobi (Prskalo, Horvat i Hranski, 2014). U razdoblju djetinjstva igra ne predstavlja samo aktivnost kojom se dijete zabavlja, ona je puno više. To je aktivnost koja djetetu ostvaruje psihički napredak, daje mu priliku da prebrodi strahove i prihvati stvarnost. Zadatak roditelja/skrbnika, odgojitelja i okoline jest da djetetu u igri daju autonomiju, da mu prepuste inicijativu i na taj način osim kinezioloških sadržaja, kod djeteta potiču i psihički razvoj, s posebnim naglaskom na kreativnost igranja (Findak i Delija, 2001).

Uz pojam igre blisko je povezan i pojam kinezioloških aktivnosti koje podrazumijevaju skup aktivnosti koje se dijele na nekonvencionalne i konvencionalne aktivnosti. Primarna funkcija nekonvencionalnih aktivnosti je razvijanje kvaliteta i sposobnosti, dok se konvencionalne aktivnosti uglavnom koriste u razvoju motoričkih sposobnosti (Prskalo i sur., 2014).

3.1. *Utjecaj igre na razvoj djeteta*

Velika većina autora smatra da je igra aktivnost koja je uglavnom povezana s djetinjstvom, a odrastanjem djetetova igra postaje sve složenija i vremenski duže traje. Cjelokupna igra može se podijeliti na nekoliko kategorija stoga se razlikuje funkcionalna igra, simbolička igra i igra s pravilima. Odlike funkcionalne igre odnose se na igru u novim funkcijama odnosno vrijeme u kojem djetetu sazrijeva i motorički, osjetno i perceptivno. Ova vrsta igre određena je ranom socijalnom interakcijom. Simbolička igra djeteta promatra se kao razvojni fenomen koju karakteriziraju sadržaj igre, uloge u igri, igrovna aktivnost te

igrovni predmeti. Posljednja kategorija igre je igra s pravilima koja se uglavnom javlja nakon sedme godine djetetova života. To su igre u kojima su vidljive odlike senzomotoričkih kombinacija u kojima se djeca natječu poštujući unaprijed postavljen kodeks ponašanja (Duran, 1995).

Pojam igre odnosi se na velik broj aktivnosti koje se ne mogu potpuno obuhvatiti jednom operacionalnom definicijom. S obzirom da se igra promatra kao otvorena, vanjska aktivnost djeteta neke od karakteristika igre su simultano ponašanje, autotelična aktivnost, ispunjavanje privatnih funkcija igrača i izvođenje igre u stanje optimalnog motivacijskog tonusa. Simultano ponašanje odnosi se na divergentnost odnosno organizaciju djetetovog ponašanja na njemu nov i neobičan način, zatim uključuje nekompletnost odnosno ne obuhvaća dostizanje specifičnog cilja. Nadalje, posljednja komponenta simultanog ponašanja koju je potrebno spomenuti jest neadekvatnost odnosno ponašanje koje je nesuglasno određenoj situaciji. Druga karakteristika igre je autotelična aktivnost iz koje proizlazi da dijete prilikom igra posjeduje vlastite izvore motivacije te da mu je proces igre važniji od ishoda. Nadalje, kao odlika autotelična aktivnost navodi se i dominacija sredstva nad ciljem kao i odsutnost neposrednih pragmatičnih učinaka. Spomenulo se da prilikom igre igrač ispunjava svoje privatne funkcije odnosno igrač se rješava osjećaja napetosti, postojećih konflikta, te se sudjelovanjem u igri regulira njegov tjelesni, spoznajni i socijalno-emocionalni razvoj. Posljednja karakteristika igre odnosi se na stanje optimalnog motivacijskog tonusa odnosno na činjenicu da se pojava igre javlja u odsutnosti neodložnih bioloških prisila i socijalnih prijetnji odnosno u stanju umjerene psihičke tenzije (Duran, 1995).

Iznimno je bitan značaj uloge igre u socijalizaciji djeteta predškolskog uzrasta. Proces socijalizacije je iznimno složen proces koji se razvija temeljem komunikacije djeteta s okolinom odnosno usvajanjem određenih znanja, stavova, vrijednosti i ponašanja. Kada se kaže da se dijete socijaliziralo to znači da je dijete uspješno intenzivno razvilo svoje socijalne sposobnosti u predškolskoj dobi. U toj dobi je socijalizacija najintenzivnija jer dijete u kontaktu s vršnjacima iskustveno uči i stječe znanja koja je moguće steći samo na takav način. Komunikacija među vršnjacima u igri je ravnopravna što bi značilo da svako dijete ima odgovornost za preuzimanje odgovornosti u igri, razgovoru i suradnji kao i postavljanju ciljeva igre (Mahmutović, 2013).

3.2. *Igre koje potiču razvoj motorike*

Promatrajući razvoj igre kod djece može se reći da je igra u početku više motorički, a ne mentalni proces. Ukoliko se sve komponente dobro odrade, djetetu će u budućnosti biti lakše ovladati složenijim oblicima učenja. Raznovrsnost dječje igre utječe na kvalitetu razvoja te se proširuju dječje sposobnosti, osobito tjelesne. Igrom dijete pokreće svoje tijelo u bezbroj različitih koordinacija čime postaje svjesno svojih mogućnosti, interakcije s prostorom (Lazar, 2007). Istaknula bih da je odgojiteljima dostupan vrlo veliki broj aktivnosti koje se mogu koristiti u radu s djecom s ciljem razvoja motorike, ali i drugih razvojnih karakteristika. Odgovornost odgojitelja je upoznati se s njima i provoditi ih.

Neovisno o tome provodi li se igra u zatvorenom ili otvorenom prostoru bitno je voditi računa da je dijete prilikom aktivnosti uvijek sigurno. Zatvoren prostor omogućuje roditelju/skrbniku ili odgojitelja da pripremi sigurnu okolinu za dijete. Prilikom aktivnosti bitno je pronaći i imati mjeru u svemu. U najranijoj dobi s djetetom se može igrati pomoću predmeta koji se djetetu stavlja na određenu udaljenost te ga se animira kako bi dijete dopuzalo do predmeta. Bitno je istaknuti da se predmet se smije odmicati od dijete jer se time narušava proces gradnje samopouzdanja. Poznata je činjenica da igre u kojima se koordinacija ruka i oko izvrsno utječu na razvoje djeteta odnosno „umrežavanje“ dječjeg mozga (Lazar, 2007).

Za nešto stariju dob djeteta u zatvorenim prostorima se mogu napraviti poligoni pomoću jastuka, stolica, stolića i sličnih predmeta kojom prilikom će dijete vježbati provlačenje, skakanje, poskoke, hodanje i slično. Većina djece u dobi od tri godine je dovoljno spretna isprobati i različite sprave na igralištima kojom prilikom je bitno izbjegavati rečenicu poput „Pazi, past ćeš!“ koje iznimno negativno utječu na razvoj djeteta. Na prijelazu treće u četvrtu godinu života s djecom se mogu, ali je i poželjno, raditi brojne glazbene aktivnosti odnosno tjelesno glazbene igre koje utječu na razvoj koordinacije, pokretljivosti, spretnosti, pozornosti, poštivanja pravila i domišljatosti. U dobi od četiri godine kod većine djece se javlja želja za aktivnostima s loptama različitih veličina i tekstura. Ovaj oblik igre vrlo je važan za usavršavanje pokreta ruku i nogu. Preporuka je da se dijete u ovoj dobi, ukoliko je dovoljno vješto, uključi u sportske aktivnosti u vidu sportskih školica ili grupa, s ciljem usavršavanja pojedinih vještina. Igre koje uključuju bacanja i hvatanja kao i njima slične

aktivnosti imaju za cilj razviti kod djeteta koordinaciju oka i ruke, zaključivanje, spretnost, procjenu, jačanje mišića ruku i drugo (Lazar, 2007).

Lazar (2007) navodi da je peta godina djetetovog života vrlo pogodna za uvođenje različitih sportskih rekvizita kao što su palice, bočice punjene pijeskom ili vodom, vrećice punjene sjemenkama, obruči, štule, vijače, gume za skakanje, reketi, frizbi i drugo.

Istaknula bih da u ovoj dobi dijete može sudjelovati i u dužim aktivnostima s posebnim naglaskom na hodanje. Postoje određena djeca kojima aktivnost hodanja predstavlja problem i dosadu stoga je zadatak roditelja/skrbnika odnosno odgojitelj da djetetu šetnju učini zanimljivom imenujući razne predmete, životinje ili biljke koje se uoče šćući.

3.3. Uloga odgojitelja u igri

Uloga odgojitelja u igri može biti različita, od odgojitelja koji strogo vodi i upravlja igrom, nezainteresiranog odgojitelja, koordinatora, suigrača ili pak zainteresiranog odgojitelja. Prilikom igre, svaki odgojitelj trebao bi biti usmjeren na stvaranje uvjeta što samostalnije igre. Jedan od primarnih zadataka odgojitelja trebalo bi biti podučavanje djece o načinima igranja s ciljem postupnog i kontinuiranog osposobljavanja djeteta za što slobodniju igru. Iskustva koja bi djeca trebala steći vrlo se teško prenose dalje ukoliko odgojitelj nije bio dio procesa učenja. Također je bitno istaknuti da odgojitelj ne smije preuzeti ulogu u igranju nego mora povremeno koordinirati igrom i promatrati, jer ukoliko u potpunosti preuzme ulogu to će utjecati na razvoj djeteta odnosno poticanje igrovih aktivnosti (Šagud, 2002).

4. KINEZIOLOŠKA IGRA

Igra odnosno kineziološka igra je prirodni način usvajanja, proširivanja, usavršavanja, učvršćivanja znanja o odnosima, čovjeku, radu. Da bi igre ostvarile tu svrhu potrebno je planski odrediti sadržaj, tematiku, organizaciju i razinu motorike u igri, a koja treba biti prikladna dobi djeteta (Neljak, 2009). Svaka aktivnost kojom dominira kretanje i pokret je kineziološka igra. Aktivnost djeteta može se promatrati u svakodnevnim aktivnostima, a osobito tijekom kinezioloških igara. U toj igri obuhvaćeni su svi dječji kapaciteti s ciljem mnogostrukog dječjeg motoričkog razvoja, ali i razvoja njegove ličnosti. Vrlo je bitno istaknuti važnost kinezioloških igara za tjelesni razvoj djeteta odnosno utjecaj na funkcionalna motorička i morfološka obilježja. S obzirom da su kineziološke igre djece predškolske dobi najčešće su povezane s verbalnim izražavanjem može se uočiti da u tim igrama uglavnom dominira govor i pokret, kao i glazba. Takve igre su funkcionalno vrlo različite stoga je klasifikacija igara vrlo složena, a poseban naglasak stavljen je i na kronološku dob djeteta kao i na pojavljivanje u različitim predškolskim uzrastima (Petrić, 2019).

U ovom diplomskom radu obradit će se, biotičke (spontane) igre, igre stvaranja, igre s jednostavnim pravilima i igre sa složenim pravilima.

4.1. *Biotička igra*

Biotička motorička znanja nužna su kako bi se rješavali svakodnevni motorički problemi, ali i usavršila antropološka, morfološka, motorička i funkcionalna obilježja ljudi (Findak, Metikoš, Mraković, Neljak i Prot, 2000). Prilikom biotičkih motoričkih znanja odnosno biotičkih igara koriste se prirodni oblici kretanja kao što su trčanje, puzanje, valjanje i hodanje (Sekulić i Metikoš, 2007). Biotičke igre javljaju se u dojenačkoj dobi prilikom spontanog igranja i traju do kraja druge godine djetetovog života (Neljak, 2009).

4.2. *Igre stvaranja*

Pojava igri stvaranja zabilježena je u trećoj godini djetetovog razvoja i ostaju prisutne kroz ranu školsku dob. U ovim igrama djeca koriste određene predmete kako bi nešto stvorili. To su igre gradnje kula od kocaka, snježne grude, izrada figure od plastelina, igre

lopaticama i kanticama,... (Neljak, 2009). Osim navedenog, u predškolskog dobi se s djecom u okviru igre stvaranja mogu provoditi i aktivnosti rezanja i lijepljenja slika, odnosno manipuliranja predmetima, objektima (Maričić, 2015).

U predškolskom uzrastu igre stvaranja su uglavnom pojedinačne, ali u njoj mogu sudjelovati stručni suradnici kao što su odgojitelji, kineziolozi i naposljetku roditelji s napomenom da ne smiju utjecati na tijek igre. Igre stvaranja su snažan pokretač dječjeg razvoja stoga ih u radu s djecom treba učestalo poticati i osigurati uvjete za takvu igru (Neljak, 2009).

4.3. Igre s jednostavnim pravilima

Ova vrsta igre provodi se postupno nakon djetetove pete godine života, a to su igre kod kojih su unaprijed postavljena poznata pravila i ograničenja kao i sam cilj igre. Ova vrsta igre vrlo je bitna u djetetovom razvoju jer uči dijete da u životu postoje pravila kojih se nužno pridržavati, da je potrebno poštivati drugu djecu, svoj i tuđi uspjeh, ali isto tako i neuspjeh. Ovisno o karakteru, igra s jednostavnim pravilima može biti natjecateljska ili suradnička. Najrazvijeniji stupanj igre je suradnička igra koju karakterizira igranje u skupini s ciljem obavljanja određenih aktivnosti ili postizanja ciljeva (Neljak, 2009).

Istraživanja u radu s djecom pokazala su da je ova vrste igre najčešće prisutna kod djece starije vrtićke dobi, dok će se vrlo rijetko moći uočiti u radu s djecom manje ili srednje vrtićke dobi. Razlog tomu je činjenica da je kod djece starije vrtićke dobi stupanj socijalne interakcije kao i društvenost više razvijena u odnosu na djecu manje ili srednje vrtićke dobi (Neljak, 2009).

4.4. Igre sa složenim pravilima

Neljak (2009) ističe da je interes za igrama sa složenim pravilima pojavljuje netom pred polazak u školu, u dobi od šest godina i ostaje do otprilike 12 godine djetetovog života. Ovaj vrsti igara pripadaju igre kao što je uno (igra s kartama), graničar, memori, čovječe ne ljuti se, skrivača i dr. Igre sa složenim pravilima bitno je poticati kod djece jer one značajno pridonose moralnom razvoju djeteta.

4.5. *Utjecaj kineziološke igre na funkcionalna, morfološka i motorička obilježja djeteta*

Kineziološka igra je vrlo bitna u razvoju funkcionalni, morfoloških i motoričkih obilježja djeteta. Motoričke sposobnosti koje dominiraju kod djece predškolske dobi su:

- koordinacija,
- ravnoteža,
- preciznost,
- fleksibilnost,
- brzina i
- snaga (Petrić, 2019).

Koordinacija je „*sposobnost određene osobe da vremenski i prostorno efikasno te energetski racionalno izvodi kompleksne motoričke zadatke*“ (Petrić, 2019:27, prema Sekulić i Metikoš, 2007). Razvoj ove motoričke sposobnosti najpogodniji je za razvijanje u dobi ranog djetinjstva, a osobito u razdoblju do djetetove 6 godine života. Razvoj koordinacije najbolje je poticati učenjem novog motoričkog znanja ili primjenjivanjem već postojećih znanja u novim uvjetima (Petrić, 2019).

Ravnoteža je „*sposobnost održavanja ravnotežnog položaja uz analizu informacija o položaju tijela koje dolaze putem kinestetičkih i vidnih receptora*“. Učestalo ponavljanje određenih kretnji omogućuje razvoj ravnoteže kod djeteta (Petrić, 2019:27).

Preciznost je „*sposobnost određene osobe za efikasnim pogađanjem vanjskog objekta vođenim i/ili izbačenim projektilom*“(Petrić, 2019:27). Ističe se da je ovo najnestabilnija aktivnost koju je nužno učestalo vježbati odnosno ponavljati više puta. Ponavljanje se prvenstveno odvija u jednostavnijim, a kasnije složenijim uvjetima. Preciznost ciljanjem odnosi se npr. na učenje rukovanja mačem, a preciznost gađanjem odnosi se na gađanje koša košarkaškom loptom (Petrić, 2019).

Fleksibilnost je „*sposobnost određene osobe da postigne maksimalnu amplitudu voljne kretnje u jednom ili više zglobova*“(Petrić, 2019:27), a koja se najčešće razvija statičkim i dinamičkim rastezanjem (Petrić, 2019).

Brzina je „*sposobnost određene osobe da brzo reagira i izvede jedan ili više pokreta kojim se svlada što duži put u što kraćem vremenu*“ (Petrić, 2019:27). Prema dosadašnjim istraživanjima utvrđeno je da je brzina urođena sposobnost što znači da ju je u pravilu teško razvijati no ne i nemoguće. Tjelesnim vježbanjem od najranije dobi kod djeteta se mogu poticati brze kretnje te se na taj način ova motorička sposobnost može usavršavati (Petrić, 2019).

Snaga je „*sposobnost određene osobe da učinkovito iskoristi mišićnu silu u svladavanju različitih otpora, a prema tipu je razlikujemo kao eksplozivnu, repetitivnu i statičku*“ (Petrić, 2019:27). Kineziološke aktivnosti koje uvjetuju razvijenu snagu su udarci, nagla ubrzanja i sl. (eksplozivna snaga), plivanje, vožnja bicikla, trbušnjaci (repetitivna snaga) i višenje s konopca (statička snaga) (Petrić, 2019).

U predškolskoj dobi utjecaj kineziološke igre na morfološki razvoj djeteta je vrlo bitan s obzirom na to da su kosti djeteta pretežito građene od hrskavičnog tkiva zbog čega lako mijenjaju oblik i podložne su deformacijama. Također je bitno popratiti i razvoj kralježnice djeteta, a pravilno držanje prilikom izvođenja kinezioloških sadržaja u igri omogućuje djetetu pravilan rast i razvoj. S obzirom na to da su mišićna vlakna predškolskog djeteta tanka i slaba, nužno je da se odabiru kineziološki sadržaji koji će utjecati na razvoj mišića, prvo veće mišićne skupine, a zatim manje (Neljak, 2009).

Nadalje, Neljak (2009) ističe da se osim motoričkih i morfoloških karakteristika djeteta razvijaju i funkcionalna obilježja djeteta koja se odnose na dišne organe i rad krvožilnog sustava. S obzirom da navedeni sustavi nisu u toj dobi razvijeni, nužno je provoditi aktivnosti kraćeg trajanja s ciljem čestog izmjenjivanja opterećenja i oporavka organizma.

4.6. *Uloga odgojitelja u kineziološkim aktivnostima*

Jedna od uloga rada odgojitelja u predškolskim ustanovama jest odabir onih kineziološki aktivnosti za djecu koja stimuliraju cjelokupan razvoj djeteta s posebnim naglaskom na poboljšanje rada srca, krvotoka i disanja. Nadalje, prilikom provođenja kinezioloških aktivnosti odgojitelj može utjecati i na socijalni razvoj djeteta na način da dozvoli djeci da mu pomognu oko postavljanja određenih zadataka, da ih pohvali kada su to

zaslužili, da zajednički rješavaju probleme, da reagira na njihove potrebe i slično čime potiče suradnju i međusobnu komunikaciju kod djece predškolske dobi. Osim na socijalni život, utjecaj odgojitelja je vidljiv i kod emocionalnog razvoja djeteta kojom prilikom se od odgojitelja očekuje da potiče dijete, hrabri ga, sluša njegove potrebe, objasni nejasno, pokaže povjerenje i entuzijazam što će omogućiti djetetu bolji uspjeh (Sindik, 2009).

Tijekom provođenja kinezioloških aktivnosti mogu se dogoditi brojne nepredviđene situacije koje od odgojitelja zahtijevaju određena znanja. S obzirom na to da je organizirano tjelesno vježbanje koje se provodi s djecom predškolske dobi iznimno dinamičan proces prilikom provođenja aktivnosti poželjno je da se improvizacija u odgojno-obrazovnom procesu izbjegne, a od odgajatelja se očekuje da je spreman i na osobnoj, ali i organizacijskoj razini (Petrić, 2022).

Osobna priprema odgojitelja u kineziološkim aktivnostima odnosi se na tjelesnu, teorijsku i psihološku pripremu. Teorijski segment pripreme najdetaljnije se vidi razmatranjem profesionalnog razvoja odgojitelja odnosno njegovog ulaganja u sebe i svoja znanja. Svaki odgojitelj bi trebao svoj rad na dnevnoj bazi ispitati te težiti suvremenim pristupima sukladno potrebama djeteta. Dakle, odgojitelj mora biti otvoren novim načinima rada i njih implementirati u kineziološke sadržaje. Naglasak je na otkrivanju metodičkih pristupa koji će potaknuti dijete odnosno koji će povećati djetetovu motivaciju za tjelesnim vježbanjem (Petrić, 2022).

Prilikom osobne pripreme odgojitelja vrlo je bitan i tjelesni segment pripreme koji nalaže odgojitelju da brine o poboljšanju sposobnosti odnosno o svim topološkim regijama svoga tijela. Nadalje, bitno je istaknuti da odgajatelj mora biti primjer djeci prilikom demonstriranja vježbi, da promovira zdrav život i tjelesno vježbanje s ciljem očuvanja i unaprjeđenja zdravlja (Petrić, 2022).

Posljednji korak ka osobnoj pripremi odgojitelja jest psihološki segment pripreme koji se sagledava u psihološkim procesima koji obuhvaćaju emocije i motivaciju. Motivacija i emocija odgojitelja mogu utjecati na odgojno-obrazovni proces stoga je bitno da je odgojitelj iznimno motiviran, komunikativan i strpljiv prilikom kinezioloških aktivnosti s ciljem stvaranja suradnje i dogovora na dječje potrebe (Petrić, 2022).

Organizacijsko pripremanje odgojitelja odnosi se na metodičku pripremu kinezioloških aktivnosti odnosno realizaciju tjelesnog vježbanja tijekom konkretnih aktivnosti. Analizama prethodnih aktivnosti, uvidom u izvedbene planove i programe, definiranjem cilja, odabirom prostora, odabirom metoda rada i razradom aktivnosti može se pridonijeti kvaliteti prilikom realizacije kinezioloških aktivnosti (Petrić, 2022).

5. KINEZIOLOŠKI SADRŽAJI U IGRAMA PO DOBNIM SKUPINAMA

5.1. Kineziološki sadržaji u igri mlađe dobne skupine

Mlađoj dobnoj skupini pripadaju djeca dobi od treće do četvrte godine života koja su ovladala osnovnim prirodnim oblicima kretanja kao što je hodanje, trčanje, skakanje, bacanje, puzanje, penjanje, dizanje, nošenje, guranje, vučenje i navlačenje. Iako su ovladali njima ti pokreti su relativno spori, površni i skromni stoga se pred njih moraju stavljati i manji zahtjevi, prikladni njihovim mogućnostima. Predviđeno vrijeme trajanja takvih aktivnosti je od 10 do 15 minuta (Findak i Delija, 2001).

Neki od kinezioloških sadržaja koji se mogu provoditi u ovoj skupini su svrstavanje u kolonu ili krug koristeći se asocijacijama kao što su: plot od letava, zmija od konopa, okupljanje oko lopte i slične aktivnosti (Findak, 2001).

Neke od igara koje su mogu provoditi s djecom mlađe dobne skupine su:

- lovac i medvjedići,
- trčanje među predmetima,
- baloni u zraku,
- kotrljanje lopte,
- gađanje kotrljajuće mete,
- ježeva kućica,
- prelazimo mostom preko potoka,
- vlak,
- traženje para,
- tip-top,
- grožđe,
- čarobni štapić,

- vjetar,
- žabe i roda,
- auto izlazi iz garaže i brojne druge aktivnosti (Neljak, 2009).

U igri Lovac i medvjedići djeca su medvjedići koji hodaju četveronoške po igralištu na kojem je odgojitelj postavio stalke s obručima. Ti stalci predstavljaju medvjede špilje. Cilj igre se što prije skriti u špilju prije nego lovac dođe. Ukoliko se dijete ne uspije skriti u špilju na vrijeme lovac i medvjedić mijenjaju uloge odnosno lovac postaje medvjedić, a medvjedić lovac (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za svladavanje prostora iz cjeline hodanja i trčanja kao što je hodanje četveronoške naprijed i nazad (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Igra Gađanje kotrljajuće mete provodi se podjelom djece predškolske dobi u dvije skupine kojom prilikom se na sredini igrališta nalazi nekoliko medicinki. Svako dijete posjeduje jednu lopticu koju na znak odgojitelja djeca bacaju, kotrljaju je po podu i kad dođu do određene npr. linije s te linije nastoje pogoditi medicinku (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću djeca razvijaju biotička motorička znanja za svladavanje prostora iz cjeline hodanja i trčanja kao što je pojedinačno hodanje u čučnju, cjeline bacanja i hvatanja kao što je u kretanju voditi rukom loptu, cjeline gađanja i ciljanja kao što je gađanje loptice u određeni cilj u ovom slučaju medicinku jednom ili objema rukama (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Igra Prelazimo mostom preko potoka je igra u kojoj se djeci u prostoru koji je namijenjen vježbanju postavlja nekoliko malih gredica i klupa koje predstavljaju mostove ispod kojih teče potok. Zadatak djece je kretati se po prostoru, a prilikom kretanja moraju voditi računa o tome da ne padnu u potok odnosno da održavanjem ravnoteže prijeđu most (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za svladavanje prepreka iz cjeline penjanja odnosno penjanje po različitim pomagalima i klupama koje su posložene u nizu te razvijanje biotička motorička znanja za svladavanje prostora iz cjeline hodanja i trčanja kao što je hodanje po švedskoj klupici s raznim položajima ruku kao i hodanje po niskoj gredici s ciljem poticanja razvijanja ravnoteže (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Igra Ježeva kućica osmišljena je na način da djeca u raskoračnom stavu, dodirivanjem stopala formiraju veliki krug odnosno kućicu. U igri je jedno dijete lisica, a jedno dijete jež. Dijete koje je jež i nalazi se izvan formiranog kruga bježi od lisice i spašava se ulaskom u kućicu. Dijete kroz čije se noge jež provukao postaje jež i nastavlja se proces bježanja od lisice. Ukoliko lisica uhvati ježa prije ulaska u kućicu uloge se mijenjaju (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za svladavanje prostora iz cjeline hodanja i trčanja kao što je hodanje odnosno trčanje u krugu i biotička motorička znanja za svladavanje prepreka iz cjeline provlačenja kao što je provlačenje u kombinaciji s puzanjem ispod raširenih dječjih nogu (Pejčić i Trajkovski, 2018).

5.2. *Kineziološki sadržaji u igri srednje dobne skupine*

Srednjoj dobnoj skupini pripadaju djeca dobi od četvrte do pete godine života koji imaju povećanu sposobnost kretanja odnosno u toj dobi djeca su brža, spretnija i točnija pri izvođenju različitih pokreta. S obzirom da su u ovoj dobi djeca već sposobna formirati kolone, parove, vrste, krug s djecom ove dobi mogu se odraditi složenije aktivnosti u odnosu na djecu mlađe dobne skupine. U ovoj dobi pogodno je raditi aktivnosti uz pomoć asocijacija, različita natjecanja kao što je na primjer natjecanje tko će nešto bolje, brže ili ljepše uraditi (Findak, 2001).

Neke od igara koje su mogu provoditi s djecom srednje dobne skupine su:

- graničar na snijegu,
- zlatni koš,
- snježna utrka,
- brojevi,
- ribareva mreža,
- dvoboj,
- ukradena papuča,
- suho – mokro,
- čašice,
- plivanje u majicama,
- tko će prije prenijeti strunjaču,
- spas skokom u snijeg i brojne druge aktivnosti (Neljak, 2009).

Igra Graničar na snijegu zahtjeva podijeljenost djece predškolske dobi na dvije jednako brojne skupine. Svaka ekipa ima svoje polje čiji su igrači dužni biti u tom polju. Svako dijete u rukama drži grudnu snijega, a na znak odgojitelja sva djeca bacaju grudnu i pokušavaju pogoditi protivničkog igrača. Igrači koji su pogođeni izlaze iz polja, a preostali igrači prave nove grude snijega i nastavljaju s igrom. Igra je limitirana vremenom, a pobjednik je ona ekipa u čijem sastavu ostane više igrača nakon protoka vremena odnosno nakon tri minute (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za manipulaciju objektima iz cjeline gađanja i ciljanja kojom prilikom djeca gađaju lopticom odnosno u ovom slučaju grudnom snijegom u cilj jednom ili dvjema rukama te se također provodi i aktivnost natjecanja u gađanju i ciljanju jer samo je jedna ekipa pobjednik (Pejčić i Trajkovski, 2018).

U igri Zlatni koš djeca srednje vrtičke dobi raspoređena su u nekoliko jednakobrojnih kolona čiji prvi igrač stoji iz crte te on kao i svi ostali u rukama ima grudnu snijega (ili u ljetnim mjesecima lopticu). Nasuprot svake kolone, na udaljenosti od pet metara stoji igrač koji u rukama drži kapu koja predstavlja koš. Zadatak predškolaca u kolonama je pogoditi koš, a gotov je kada su se izredali svi članovi ekipe. Djeca koja su zabila koš svojoj ekipi odnose dva boda, a pobjednik je ona ekipa koja na kraju ima više bodova (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za manipulaciju objektima iz cjeline gađanja i ciljanja odnosno štafetna igra gađanja i ciljanja (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Igra Bacanje i hvatanje loptice omogućuje djeci igru na igralištu na način da svako dijete hoda igralištem i u ruci ima loptu. U trenutku kada odgojitelj djeci da dogovoreni znak djeca bacaju lopticu jednom rukom u vis i hvataju je objema rukama (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za manipulaciju objektima iz cjeline gađanja i ciljanja kojom prilikom djeca bacaju lopticu u vis jednom rukom i hvataju je dvjema rukama (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Igrom Tko će prije prenijeti strunjaču? djeca su podijeljena u grupe na jednak broj djece i stoje oko strunjače. Na dogovoreni znak odgojitelja djeca prenose strunjaču na drugi kraj dvorane. Pobjedila je grupa djece koja je prva prenijela strunjaču na drugi kraj dvorane (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za

svladavanje otpora iz cjeline dizanja i nošenja kojom prilikom djeca dižu i nose strunjaču na drugi kraj dvorane u četvorkama ili većim grupama (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Igra Natjecanje u plivanju u parovima provodi se u bazenu kojom prilikom se djeca nalaze u formaciji vrste držeći se za ruke sa svojim parom. Na dogovoreni znak odgojitelja ili trenera, ne puštajući ruku svog partnera, djeca plivaju do postavljene markacije i nazad. Pobjednik je onaj par koji je to učinio najbrže, ali i najuspješnije (Neljak, 2009). Ovom aktivnošću kod djece se razvijaju biotička motorička znanja iz plivanja kojom prilikom djeca predškolske dobi sudjeluju u štafetnoj igri u vodi (Pejčić i Trajkovski, 2018). Osim ove štafetne igre, djeca mogu sudjelovati u mnogobrojnim štafetnim aktivnostima kao što su preskakanje djeteta koje leži sklopčano na obali, skakanje na glavu i ronjenje do markera te plivanje tehnikom kraul nazad na obalu (Neljak, 2009).

5.3. *Kineziološki sadržaji u igri starije dobne skupine*

Starijoj dobnoj skupini pripadaju djeca dobi od pete do šeste ili sedme godine života. U ovoj dobi djeca su znatno napredovala, sposobnost kretanja im je razvijena, a djeca su snažnija i izdržljivija te spremna za različite oblike tjelesne aktivnosti (Findak, 2001).

Ranijom primjenom kinezioloških programa u radu s djecom predškolskog uzrasta omogućuje se djetetu razvijanje zdravih navika, zdravog načina života i zdravlja. Zdrav, kineziološki aktivan način života djeteta predškolskog uzrasta može biti dobar temelj za razvijanje takvog načina života u školskoj, ali i odrasloj dobi. Činjenica je da djeca predškolske dobi preferiraju sportove i sportske igre, a za koje je dokazano da ih je lakše zainteresirati u odnosu na klasične tjelesne aktivnosti predškolskog uzrasta ili pak za elementarne igre (Sindik, 2019).

Neke od igara koje su mogu provoditi s djecom starije dobne skupine su:

- svladavanje poligona,
- uzlijetanje i slijetanje aviona,
- izmakni vijači,
- kotrljanje kroz vrata,
- auto izlazi iz garaže,
- gađanje u obruč,

- hodanje po švedskoj klupi i švedskim ljestvama prenoseći različite predmete,
- kuglanje loptom,
- utrka s limunom i brojne druge aktivnosti (Neljak, 2009).

Igra Svladavanje poligona izvrstan je primjer kako se nekoliko motoričkih gibanja može ukomponirati u smislenu cjelinu. Po vježbališnom prostoru raspoređene su različite sprave kao što su obruči u kojima djeca skakući imitiraju zeca, klupice po kojima hodaju, obruči kroz koje se provlače kao zmije (Neljak, 2009).

Poligonom prepreka kod djece se razvijaju biotička motorička znanja za svladavanje prostora iz cjeline hodanja i trčanja i to aktivnosti kao što su trčanje s promjenom pravca kretanja i promjenom tempa, trčanje između obruča/stalka/prepreka, puzanja ispod zategnute vijače; zatim biotička motorička znanja za svladavanje prepreka kao što su sadržaji iz cjeline provlačenja (provlačenje kroz jedan ili više obruča) i skakanja (zečji poskoci). Osim navedenih sadržaja, u poligonu se mogu kombinirati i druga biotička motorička znanja i cjeline odnosno sadržaji koji su prikladni za ovu dob djeteta (Pejčić i Trajkovski, 2018).

Igra Glazbene stolice je igra u kojoj predškolci zaista uživaju. U toj aktivnosti stolice su posložene u krug, a naslonjači su okrenuti prema unutra. Djeca stoje ispred stolica. Broj stolica u odnosu na broj djece je za jednu manje. Na početak glazbe djeca se kreću u krug oko stolica, skakuću, plešu, a nakon što odgojitelj zaustavi glazbu, svako dijete nastoji sjesti na stolac. Iz igre ispadne igrač koji je ostao bez stolca. Dijete ispada iz igre, izvlači se stolica, a sve se ponavlja do trenutka dok ne ostane jedna stolica i jedan igrač (Neljak, 2009).

Djeca starije vrtičke dobi mogu sudjelovati u igri Hodanja po švedskoj klupi prenoseći različite predmete kojom prilikom se djeca kreću prelazeći švedsku klupu i švedske ljestve i tom prilikom prenoseći različite predmete kao što je medicinka, lopta ili loptica na različite načine - ispred tijela, sa strane, iznad glave (Neljak, 2009). Tom aktivnošću se kod djece razvija niz:

- biotičkih motoričkih znanja za svladavanje prostora iz cjeline hodanja i trčanja kao što je hodanje po švedskoj klupi;
- biotičkih motoričkih znanja za svladavanje prepreka iz cjeline penjanja kao što je penjanje na švedsku klupu i penjanje po švedskim ljestvama;

- biotičkih motoričkih znanja za svladavanje otpora iz cjeline dizanja i nošenja kao što je dizanje i nošenje medicinke, nošenje medicinke iznad glave, ispruženih ruku ili na neki drugi način koji odgojitelj smatra pogodnim (Pejčić i Trajkovski, 2018).

6. ANKETNO ISTRAŽIVANJE

6.1. Cilj i svrha istraživanja

Cilj ovog istraživanja jest istražiti utjecaj kineziološkog sadržaja u igrama na razvoj djece predškolske dobi uključujući motorički, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj djece predškolske dobi.

6.2. Istraživačke hipoteze

U okviru ovog istraživanja provelo se anketno istraživanje kojim se nastojalo potvrditi ili opovrgnuti sljedeće hipoteze:

1. Djeca koja sudjeluju redovito u igrama s kineziološkim sadržajima imaju bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotovo nikada ne sudjeluju u takvim igrama.
2. Sudjelovanje u igrama s kineziološkim sadržajima pozitivno utječe na kognitivni, socijalni i emocionalni razvoj djece predškolske dobi.
3. Nedostatak adekvatnog prostora, opreme i rekvizita utječe na usvajanje kinezioloških sadržaja.

6.3. Uzorak ispitivanja

U istraživanju je dobrovoljno sudjelovalo 118 ispitanika odnosno odgojitelja koji rade u privatnim i gradskim vrtićima, a čiji su identiteti anonimni.

6.4. Mjerni instrument

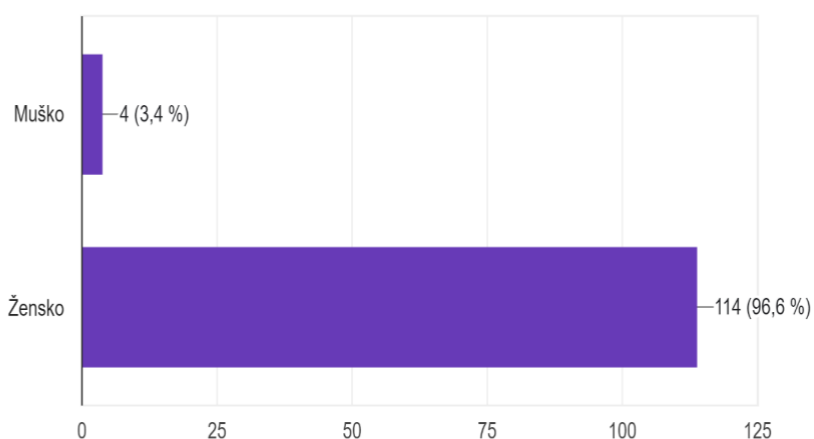
Istraživanje je provedeno pomoću anketnog upitnika objavljenog putem "Google" obrazaca koji je bio dostupan na profilima društvenih mreža te poslan na službene e-mail adrese privatnih i gradskih vrtića na području Republike Hrvatske.

6.5. *Način obrade podataka*

Rezultati istraživanja obrađeni su statistički, brojčano i u obliku postotka, te su prikazani tablicama i grafikonima.

7. REZULTATI PROVEDENOG ISTRAŽIVANJA

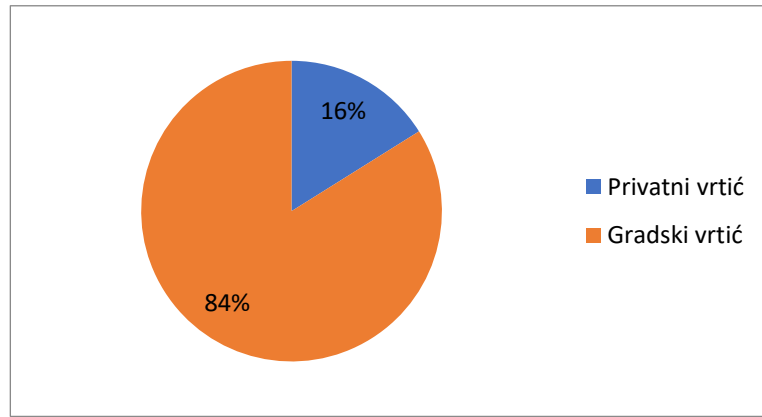
U prvom dijelu ispitivanja anketnim upitnikom su prikupljeni osnovni podatci o ispitanicima kao što je spol, zaposlenost u privatnom ili gradskom vrtiću te broj godina radnog staža. U anketnom ispitivanju sudjelovalo je 118 ispitanika odnosno odgojitelja muškog i ženskog spola kojom prilikom su većinskim postotkom i to čak 96,6% odnosno 114 ispitanika pripadnice ženskog spola, dok je samo 3,4% ili 4 odgojitelja muškog spola (Grafikon 1).

Grafikon 1 Spol ispitanika

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

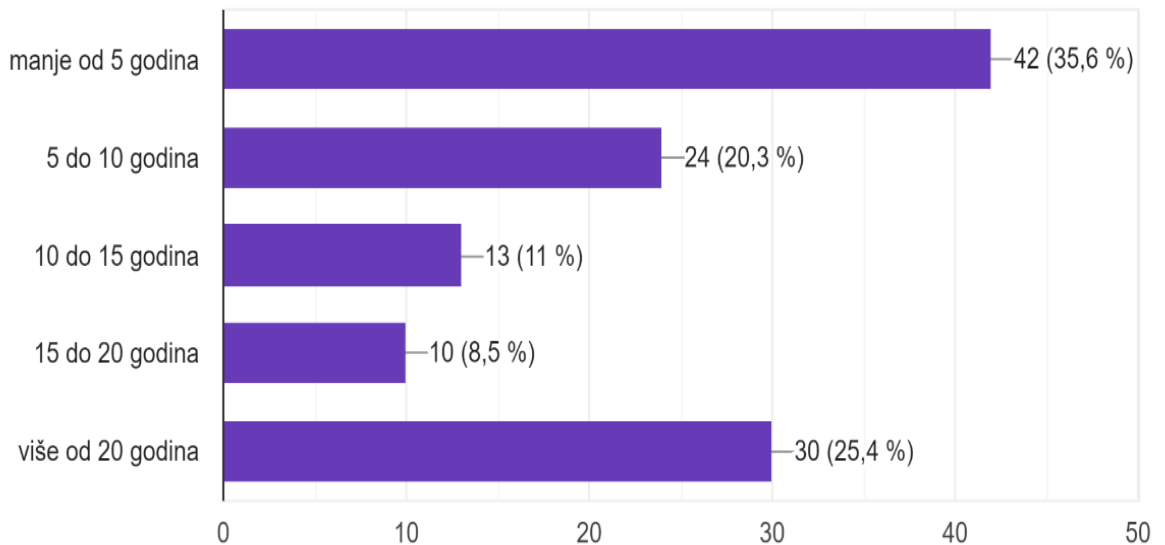
U dobrovoljnom istraživanju sudjelovali su odgojitelji koji rade u privatnim i gradskim vrtićima. Od 118 ispitanika odgojitelja, njih 99 radi u gradskim vrtićima, a preostalih 19 u privatnim vrtićima. Rezultati su prikazani grafikonom 2.

Grafikon 2 Postotak zaposlenosti u privatnom i gradskom vrtić

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Prema rezultatima istraživanja (Grafikon 3) vidljivo je da su u istraživanju sudjelovali odgojitelji s različitim brojem godina radnog staža.

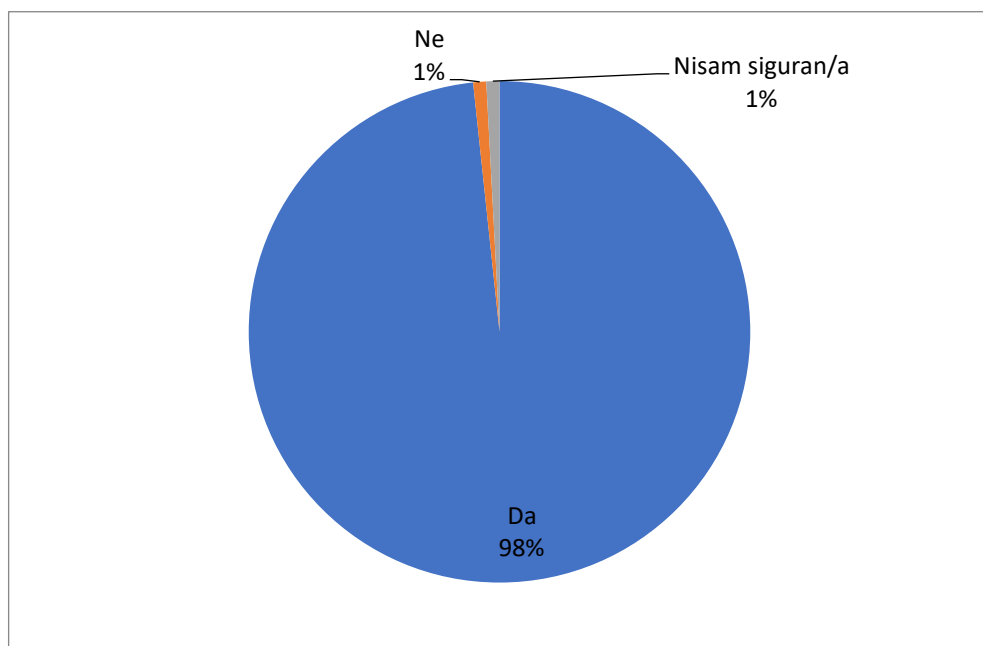
Grafikon 3 Radni staž odgojitelja

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Najveći broj ispitanika njih 42 (35,6%) u vrtićima je zaposleno manje od pet godina prema čemu se može zaključiti da u vrtićima rade relativno mlade osobe. Nadalje, prema

rezultatima istraživanja prema godina radnog staža slijede odgojitelji koji su zaposleni preko 20 godina (njih 30 ili 25,4%), zatim oni koji rade 5 do 10 godine (njih 24 ili 20,3%), 10 do 15 godina (njih 13 ili 11%) i naposljetku, najmanji broj ispitanika koji je sudjelovao u istraživanju u vrtićima su zaposleni 15 do 20 godina. Toj kategoriji pripada 10 ispitanika ili 8,5%.

Sljedeća skupina pitanja odnosila se na važnost kinezioloških sadržaja u cjelokupnom razvoju djece. Čak 117 odgojitelja ispitanika smatra da je kineziološki sadržaj u igri djece predškolske dobi važan za cjelokupni razvoj predškolske djece, dok jedan ispitanik nije siguran, a drugi smatra da kineziološki sadržaji nisu važni za cjelokupan razvoj djece.

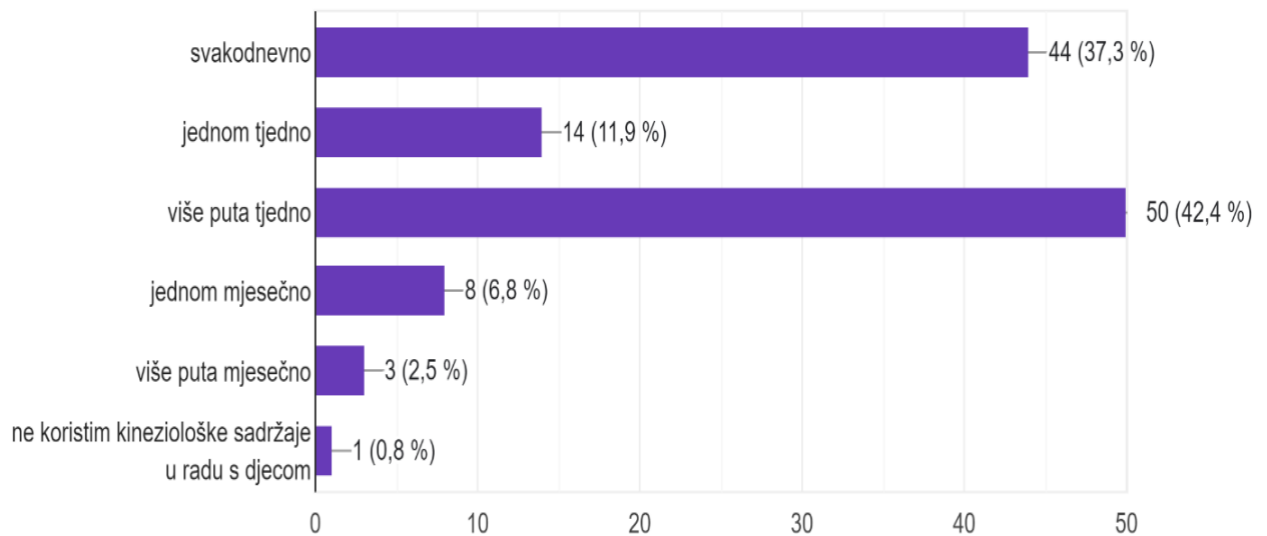

Grafikon 4 Utjecaj kinezioloških sadržaja na cjelokupni razvoj djeteta

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

U radu s djecom odgojitelji kineziološke sadržaje u igri s djecom predškolske dobi ne koriste u istoj mjeri. Grafikonom 5 prikazana je učestalost korištenja kinezioloških sadržaja u dječjim vrtićima. Iz priloženih podataka vidljivo je da najviše odgojitelja kineziološke sadržaje u igri koristi više puta tjedno i to čak 42,4% ispitanika. Velik broj ispitanika, njih 44 ili 37,3% kineziološke sadržaje u igri s djecom predškolske dobi koristi svakodnevno.

Dio odgojitelja navedene sadržaje koristi vrlo rijetko, jednom ili više puta mjesečno, neki jednom tjedno, a neki odgojitelji ne koriste uopće kineziološke sadržaje.

Grafikon 5 Učestalost korištenja kinezioloških sadržaja u igri djece predškolske dobi

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Postavlja se pitanje zašto određeni odgojitelji ne upotrebljavaju kineziološke sadržaje u igri djece predškolske dobi? Je li za izostanak kinezioloških sadržaja odgovorno neznanje, manjak edukacije, nedostatak prostora, opreme ili nekih drugih čimbenika?

Prilikom planiranja aktivnosti odgojitelji se u svom radu najčešće koriste sljedećim kineziološkim sadržajima prikazanim u tablici 1. Uvidom u tablicu 1 može se uočiti da se odgojitelji u svom radu najčešće koriste kineziološkim sadržajima kao što je skakanje, elementarne igre, hodanje, trčanje i štafetne igre. Kineziološki sadržaji koje odgojitelji najmanje koriste u svom radu su aktivnosti iz domene višenja, upiranja i kolutanja. Zgodno bi bilo za istražiti koji su to razlozi zbog kojih su ovi kineziološki sadržaji slabo zastupljeni? Je li uzrok tomu neznanje odgojitelja ili strah od ozljede s obzirom na složenost pokreta?

Tablica 1 Kineziološki sadržaji koje odgojitelji koriste u igri djece predškolske dobi

Domena kinezioloških sadržaja	Odgojitelji koji koriste kineziološki sadržaj	Odgojitelji koji ne koriste kineziološki sadržaj
Hodanje	97	21
Trčanje	95	23
Skakanje	102	16
Bacanje	80	39
Hvatanje	79	39
Kolutanje	43	79
Penjanje	74	46
Puzanje	82	36
Višenje	21	98
Upiranje	22	98
Ritmičke strukture	79	39
Štafetne igre	83	36
Elementarne igre	98	20

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Temeljem gore navedenih kinezioloških sadržaja provedeno je i ispitivanje o kineziološkim sadržajima u kojima djeca najviše sudjeluju. Prema izjavama odgojitelja, najčešće kineziološke aktivnosti u kojima djeca sudjeluju su:

- štafetne igre,
- elementarne igre,
- trčanje,
- bacanje,
- hvatanje,
- penjanje,...

Vrlo bitno pitanje na koje se nastojalo dati odgovor prilikom provedbe ovog anketnog istraživanja jest mišljenje odgojitelja o preprekama i izazovima koji se pojavljuju prilikom uključivanja kinezioloških sadržaja u igre djece predškolske dobi. Izazovi s kojima se susreću odgojitelji se odnose na nedostatak opreme i rekvizita, izostanak i neadekvatan prostor za vježbanje osobito za vrijeme loših vremenskih uvjeta kada djeca ne mogu izaći van iz prostora vrtića, nedisciplina, strah od ozljeda,... Ako se problemi i prepreke promatraju iz dječje perspektive, tada se kao glavni razlozi odnosno izazovi prilikom uvođenja kinezioloških sadržaja u igru djece predškolske dobi ističe nezainteresiranost djece za aktivnošću, nespretnost, različita dob djeteta, bojažljivost, različite motoričke sposobnosti, brzo odustajanje od aktivnosti, manjak koncentracije, strah od neuspjeha (osobito pred drugom djecom koja pohađaju vrtić),...

Ispitanicima je postavljeno pitanje o preprekama ili izazovima prilikom uključivanja kinezioloških sadržaja u igri djece predškolske dobi. U okviru ovog pitanja, statističkim Hi kvadrat testom, dokazivala se vrijednost prve hipoteze (Tablica 2).

Tablica 2 Empirijske i teorijske vrijednosti treće hipoteze

	M dobnе razlike među djecom	Ž dobnе razlike među djecom	M nedostatak opreme, rekvizita i prilagodavanje sadržaja lošim prostornim uvjetima	Ž nedostatak opreme, rekvizita i prilagodavanje sadržaja lošim prostornim uvjetima	M nezainteresiranosti brzo odustajanje	Ž nezainteresirano sti brzo odustajanje	M otpor roditelja zbog straha od ozljeda te broj dijeca u skupinama	Ž otpor roditelja zbog straha od ozljeda te broj dijeca u skupinama	M strah od neuspjehа i razlike u motoričkim sposobnostima	Ž strah od neuspjehа i razlike u motoričkim sposobnostima	M nema prepreka	Ž nema prepreka	M ne mogu odgovoriti na pitanje	Ž ne mogu odgovoriti na pitanje
empirijski rezultat	0	5	0	36	2	22	0	7	1	23	1	9	0	12
teorijski rezultat	0,169491525	4,830508475	1,220338983	34,77966102	0,813559322	23,18644068	0,237288136	6,762711864	0,813559322	23,18644068	0,338830051	9,6610169	0,4067797	11,58322
devijacija	-0,169491525	0,169491525	-1,220338983	1,22033898	1,186440678	-1,18644068	-0,237288136	0,237288136	0,186440678	-0,18644068	0,66106949	-0,661017	-0,4067797	0,40678
kvadrirana devijacija	0,028727377	0,028727377	1,489227233	1,489227226	1,407641482	1,407641487	0,056305659	0,056305659	0,034760126	0,034760127	0,43701287	0,4369434	0,1654697	0,16547
Hi kvadrat	0,169491525	0,015947071	1,220338983	0,042818911	1,730225989	0,060709684	0,237288136	0,0083259	0,042725989	0,001498158	1,28938782	0,0452275	0,4067797	0,014273

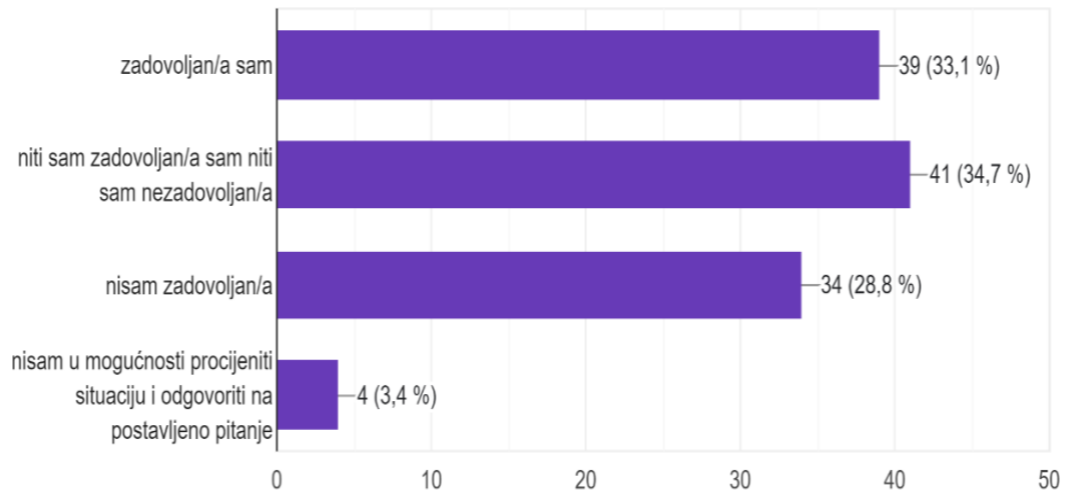
Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Vrijednost Hi kvadrata u ovom istraživanju je 5,27503927, kritične vrijednosti 12,59, vjerojatnost alfa 0,05 i stupanj slobode 6 što upućuje na činjenicu da se treća hipoteza prihvaća jer je rezultat Hi kvadrat testa znatno manji od kritične vrijednosti tj. dokazano je da ne postoje značajne razlike između postavljenih teza što implicira zaključak da se postavljena hipoteza prihvaća. Povezivanjem prikupljenih podataka moguće je zaključiti kako uistinu nedostatak adekvatnog prostora, opreme i rekvizita utječe na usvajanje kinezioloških sadržaja djece predškolske dobi jer je najviše ispitanika reklo kako im je to jedan od najvećih izazova.

Uvidom u naprijed navedene razloge, može se uočiti da je jedan veliki problem s kojim se odgojitelji susreću nedostatak prostora u kojem bi isti održavali predviđene aktivnosti. Je li izostanak kinezioloških sadržaja odgovornost odgojitelja ili ravnatelja kao odgovorne osobe koja je dužna prvenstveno djeci, a onda i zaposlenicima, omogućiti sve potrebne rekvizite i opremu kao i prostor kako bi djeca rasla, razvijala se i imala mogućnost upoznati se i probati različite kineziološke sadržaje.

Nadalje, povezano s gore navedenim problemom mišljenja o trenutnom nivou podrške i resursa koje odgojitelji imaju za provođenje kinezioloških sadržaja u predškolskoj ustanovi su podijeljena. Četvero ispitanika navodi da nisu u mogućnosti procijeniti situaciju o tome imaju li ili nemaju sve potrebne rekvizite i opremu kako bi u radu s djecom provodili kineziološke sadržaje. Najveći broj ispitanika odnosno njih 41 (34,7%)

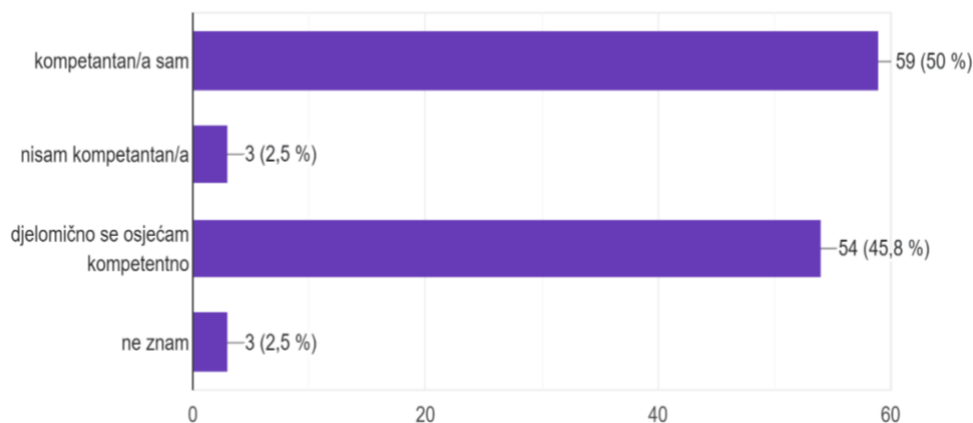
izjasnilo se da niti je zadovoljno niti nezadovoljno trenutnim nivoom podrške i resursa koje dobiju od rukovoditelja. 33,1% ispitanika izjasnilo se da je zadovoljno trenutnim stanjem u vrtićima, dok 28,8% odgojitelja smatra da trenutni nivo podrške i resursa koji su im dostupni nisu dostatni za obavljanje planiranih i željenih aktivnosti (Grafikon 6).

Grafikon 6 Zadovoljstvo odgojitelja pruženom podrškom i resursima za provođenje kinezioloških sadržaja u predškolskim ustanovama

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Vrlo zanimljivo pitanje koje je postavljeno ispitanicima ankete je sljedeće: „*Smatrate li da ste dovoljno kompetentni primjenjivati kineziološke sadržaje u igri djece predškolske dobi?*“ Više od polovice odgojitelja (njih 59) smatra se kompetentnim primjenjivati kineziološke sadržaje, a 45,8% odgojitelja se smatra samo djelomično kompetentnim primjenjivati kineziološke sadržaje u radu s djecom predškolske dobi. Rezultati istraživanja su prikazani grafikonom 7.

Grafikon 7 Kompetentnost odgojitelja u primjeni kinezioloških sadržaja u radu s djecom predškolske dobi

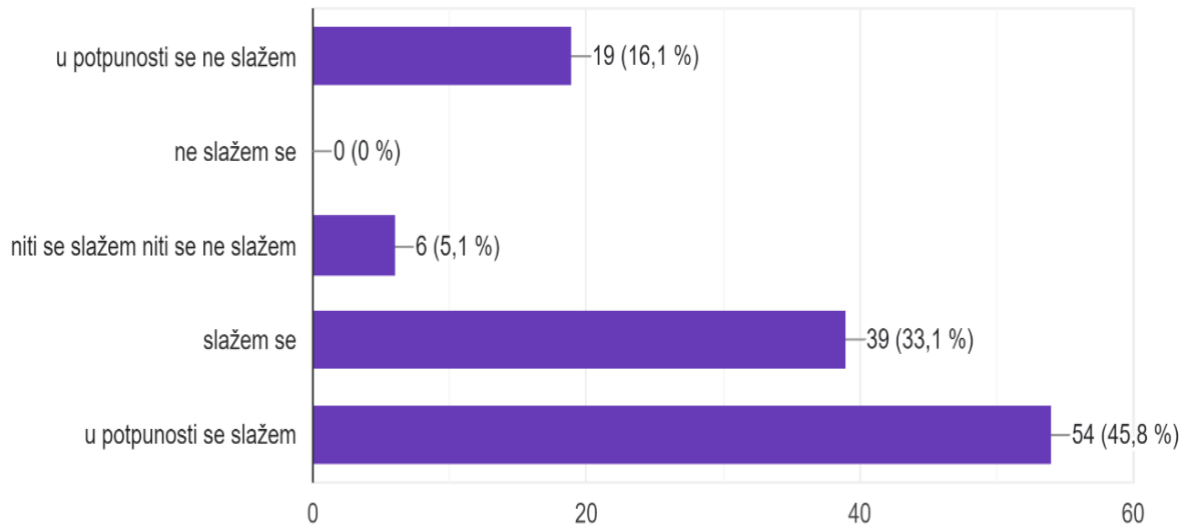
Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Poražavajuća je statistika da čak 70,3% ispitanika odgojitelja smatra da je potrebno dodatno obučavanje za korištenje kinezioloških sadržaja u igrama. Dio odgojitelja, njih 32 (27,1%) smatra da su za vrijeme školovanja dobili adekvatnu edukaciju o provođenju kinezioloških sadržaja u radu s djecom predškolske dobi. Samo 5,9% odgojitelja smatra da im nije potrebna dodatna edukacija kako bi provodili kineziološke sadržaje.

Unatoč činjenici što 70,3% ispitanika odgojitelja traži i želi dodatne edukacije, prilikom ispunjavanja ankete 55,9% odgojitelja se izjasnilo da nema priliku od strane poslodavca sudjelovati u bilo kakvom vidu edukacije koja je usmjerena na razvijanje kinezioloških sposobnosti kod djece predškolske dobi. 40,7% odgojitelja navodi da imaju priliku sudjelovati u edukacijama, a 3,4% odgojitelja navodi da imaju priliku sudjelovati u edukacijama, ali da za iste nisu zainteresirani.

Zabrinjavajuća je činjenica da većina odgojitelja koji su sudjelovali u anketnom istraživanju želi imati na raspolaganju sportsku dvoranu ili prostor namijenjen izvođenju kinezioloških sadržaja s popratnim rekvizitima i opremom. Samo jedan ispitanik/ca odgovorio/la je da je zadovoljan/a opremom i rekvizitima kao i činjenicom da u predškolskoj ustanovi imaju kineziologa koji dvaput tjedno s djecom odrađuje planom i programom predviđene kineziološke aktivnosti.

Posljednji blok pitanja odnosio se na utjecaj kinezioloških sadržaja na cjelokupni razvoj djeteta kojom prilikom su odgojitelji iznijeli zapažanja o činjenici imaju li djeca koja redovito sudjeluju u igrama s kineziološkim sadržajima bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotovo nikada ne sudjeluju u takvim igrama? Rezultati ankete prikazani su grafikonom 8.

Grafikon 8 Zapažanja odgojitelja o činjenici imaju li djeca koja redovito sudjeluju u igrama s kineziološkim sadržajima bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotova nikada ne sudjeluju u takvim igrama

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

54 odgojitelja se u potpunosti slaže s činjenicom da djeca koja redovito sudjeluju u igrama obogaćenim kineziološkim sadržajima imaju bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotova nikada ne sudjeluju u takvim igrama, 39 ispitanika se slaže s navedenom tvrdnjom, 6 odgojitelja se nije izjasnilo odnosno niti se slaže niti se ne slaže s navedenom tvrdnjom, dok se 19 odgojitelja u potpunosti ne slaže s navedenom tvrdnjom odnosno ne misli da djeca koja redovito sudjeluju u igrama s kineziološkim sadržajima imaju bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotova nikada ne sudjeluju u takvim igrama.

Ispitanicima je postavljeno pitanje slažu li se da djeca koja redovito sudjeluju u igrama s kineziološkim sadržajima imaju bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s

djecom koja rijetko ili gotovo nikada ne sudjeluju u takvim igrama. U okviru ovog pitanja, statističkim Hi kvadrat testom, dokazivala se vrijednost prve hipoteze (Tablica 3).

Tablica 3 Empirijska i teorijska vrijednost prve hipoteze

	M u potpunosti se ne slažem	Ž u potpunosti se ne slažem	M niti se slažem niti se ne slažem	Ž niti se slažem niti se ne slažem	M slažem se	Ž slažem se	M u potpunosti se slažem	Ž u potpunosti se slažem
Empirijski rezultat	1	18	0	6	1	38	2	52
Teorijski rezultat	0,644067797	18,3559322	0,203389831	5,796610169	1,322033898	37,6779661	1,830508475	52,16949153
Devijacija	0,355932203	-0,3559322	-0,203389831	0,203389831	-0,3220339	0,3220339	0,169491525	-0,16949153
Kvadrirana devijacija	0,126687733	0,126687731	0,041367423	0,041367423	0,103705831	0,103705833	0,028727377	0,028727379
Hi kvadrat	0,196699375	0,006901732	0,203389831	0,007136485	0,078444155	0,002752427	0,01569366	0,000550655

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Vrijednost Hi kvadrata u ovom istraživanju je 0,511568319, kritične vrijednosti 7,82, vjerojatnost alfa 0,05 i stupanj slobode 3 što upućuje na činjenicu da se prva hipoteza prihvaća jer je rezultat Hi kvadrat testa znatno manji od kritične vrijednosti tj. dokazano je da ne postoje značajne razlike između postavljenih teza što implicira zaključak da djeca predškolske dobi koja redovito sudjeluju u kineziološkim sadržajima imaju razvijene bolje motoričke sposobnosti.

Navedena zapažanja odgojitelji su potkrijepili i osobnim zapažanjem i provođenjem motoričkih testova. Nadalje, 94 ispitanika navodi da su uočili promjene kod djece nakon sudjelovanja u kineziološkim sadržajima dok ih 24 nije sigurno i nije uočilo promjene. Ispitanicima je postavljeno pitanje jesu li uočili promjene kod djece nakon sudjelovanja u kineziološkim sadržajima te ako je odgovor potvrđan koje su to promjene. U okviru ovog pitanja, statističkim Hi kvadrat testom, dokazivala se vrijednost druge hipoteze (Tablica 4).

Tablica 4 Empirijska i teorijska vrijednost druge hipoteze

	M da	Ž da	M nisam siguran/a i ne	Ž nisam siguran/a i ne
empirijski rezultat	4	90	0	24
teorijski rezultat	3,1864407	90,8136	0,8135593	23,1864
devijacija	0,8135593	-0,8136	-0,8135593	0,8136
kvadrirana devijacija	0,661878735	0,66194496	0,661878735	0,66194496
HI kvadrat	0,207717261	0,007289051	0,8135593	0,028548846

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

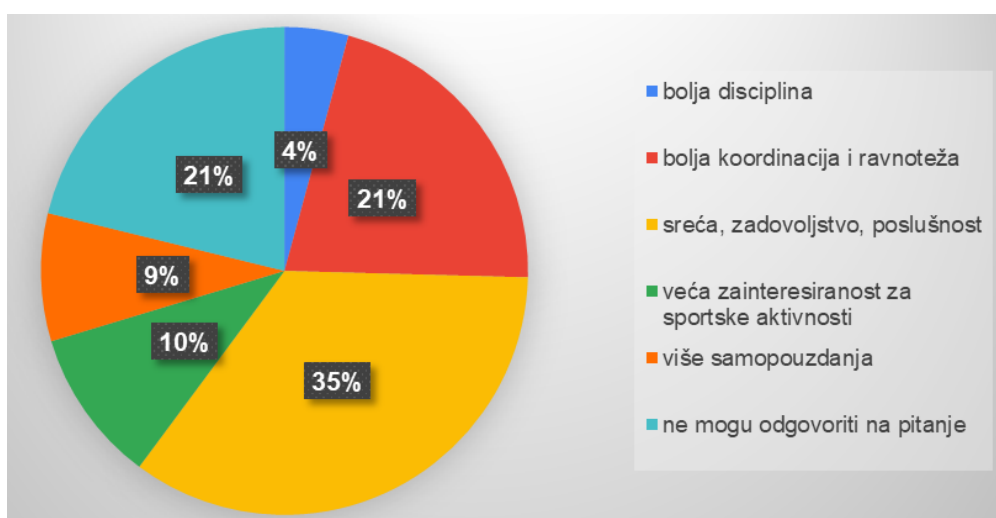
Vrijednost Hi kvadrata ovog pitanja je 1,057114458, kritične vrijednosti 3,84, vjerojatnosti alfa 0,05 i stupanj slobode 1 što upućuje na činjenicu da se druga hipoteza prihvaća jer je rezultat Hi kvadrat testa znatno manji od kritične vrijednosti što znači da se sudjelovanjem u igrama s kineziološkim sadržajima pozitivno utječe na kognitivni, socijalni i emocionalni razvoj predškolske djece.

Promjene koje su uočene kod djece nakon sudjelovanja u igri obogaćenom kineziološkim sadržajima odnose se na bolju ravnotežu, koordinaciju pokreta, cjelokupni razvoj motorike, želju za uspjehom, timskim radom i interakcijom s drugom djecom, veću motiviranost, poslušnost, sreću, bolju koncentraciju i pažnju te kvalitetnije obavljanje zadataka. Kod određene djece nakon aktivnosti pojavila se i želja za mirnim aktivnostima na podu kao faza u kojoj se dijete željelo odmoriti od provedenih aktivnosti (Tablica 5, Grafikon 9).

Tablica 5 Vidljive promjene kod djece koja sudjeluju u kineziološkim aktivnostima

Vidljive promjene kod djece koja sudjeluju u kineziološkim aktivnostima	Odgovori
bolja disciplina	5
bolja koordinacija i ravnoteža	25
sreća, zadovoljstvo, poslušnost	41
veća zainteresiranost za sportske aktivnosti	12
više samopouzdanja	10
ne mogu odgovoriti na pitanje	25
Ukupno	118

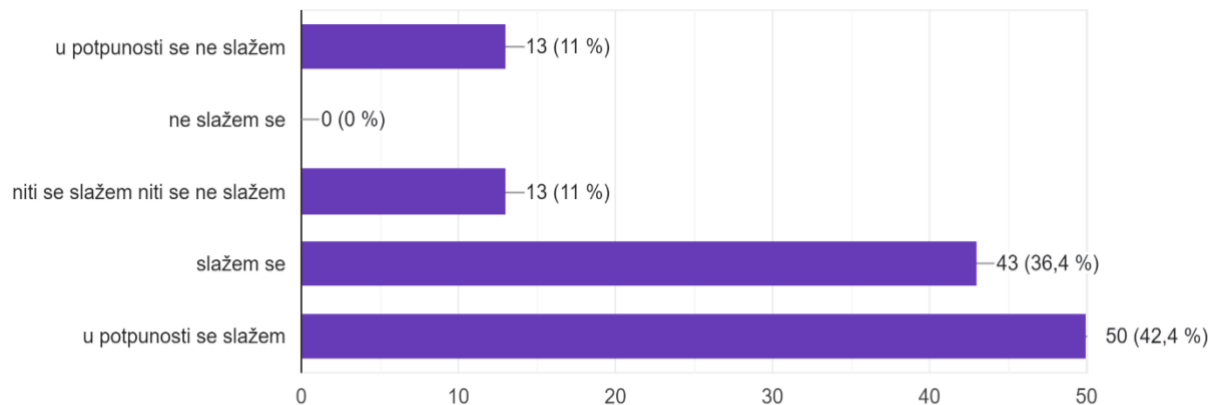
Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Grafikon 9 Vidljive promjene kod djece koja sudjeluju u kineziološkim aktivnostima

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Na pitanje: „Smatrate li da bi više kinezioloških sadržaja u igri doprinijelo boljem razvoju djece u predškolskom uzrastu?“ odgojitelji su odgovorili sljedeće. Čak se 78,8% slaže ili se u potpunosti slaže da bi više kinezioloških sadržaja u igri doprinijelo općem boljem razvoju djece predškolske dobi. 11% ispitanika se u potpunosti ne slaže s tvrdnjom da bi više kinezioloških sadržaja pridonijelo općem boljem razvoju djeteta dok 11% ispitanika smatra da to uopće neće utjecati na razvoj djece predškolske dobi.

Grafikon 10 Mišljenja ispitanika istraživanja o utjecaju kinezioloških sadržaja na razvoj djece predškolske dobi

Izvor: vlastita izrada temeljem provedenog istraživanja

Ispitanici koji su na gore navedeno pitanje odgovorili potvrdno, odnosno da se slažu ili se u potpunosti slažu, navode da bi se povećanjem kinezioloških sadržaja u igri djeteta smanjila stopa pretilosti, bolje i brže razvijala motorika predškolskog djeteta, djeca bi bila pokretljivija, spretnija, odmaknula bi se od sjedilačkog načina života, smanjila bi se ekranizacija i drugo.

Na pitanje koje biste strategije ili pristupe preporučili drugim odgojiteljima za uspješno uključivanje kinezioloških sadržaja u igre odgojitelji su u provedenom istraživanju odgovorili sljedeće:

- kreativnost u izboru dostupnog materijala,
- planirati aktivnosti prema interesima i potrebama djece,
- upoznati se s kineziološkim sadržajima i aktivnostima u igri predškolske dobi kako bi znali što i u kojem trenutku upotrijebiti, i drugo.

Odgojitelji navode da bi određene promjene mogle utjecati na implementaciju kinezioloških sadržaja u igri predškolske djece. Te promjene odnose se na bolju edukaciju odgojitelja i razmjenu iskustava, educiranje studenata za vrijeme studiranja, bolju opremljenost prostora adekvatnom opremom, zapošljavanje stručne i adekvatne osobe odnosno kineziologa koji bi na tjednoj bazi vježbao s djecom, i drugo.

8. RASPRAVA

U okviru provedenog anketnog istraživanja istraživalo se koliko su i na koji način kineziološki sadržaji zastupljeni u igri predškolske dobi. Rezultatima provedenog istraživanja nastojalo se potvrditi odnosno opovrgnuti postavljene hipoteze.

Prva hipoteza čija se valjanost ispitala istraživanjem glasila je: *Djeca koja sudjeluju redovito u igrama s kineziološkim sadržajima imaju bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotovo nikada ne sudjeluju u takvim igrama.*

Prema rezultatima provedenog istraživanja, vrijednost Hi kvadrata je 0,511568319, kritična vrijednost 7,82 što upućuje na činjenicu da se prva hipoteza prihvaća jer je rezultat Hi kvadrat testa znatno manji od kritične vrijednosti. Dakle, potvrđena je činjenica da djeca koja redovito sudjeluju u igrama s kineziološkim sadržajima imaju bolje razvijene motoričke sposobnosti u odnosu na djeca koja rijetko ili gotovo nikada ne sudjeluju u takvim igrama. Analizom rezultata ankete utvrđeno je da su odgojitelji potvrdili da djeca koja redovito sudjeluju u igrama s kineziološkim sadržajima imaju bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotova nikada ne sudjeluju u takvim igrama. Povezano s navedenim zaključkom, kod nekolicine odgovora odgojitelja, ističe se činjenica da je nekoliko ispitanika prilikom odgovora na pitanje koje promjene bi mogle utjecati na implementaciju kinezioloških sadržaja u igri predškolske djece navelo da bi se zapošljavanjem stručne i adekvatne osobe odnosno kineziologa koji bi na tjednoj bazi vježbao s djecom znatno utjecalo na razvoj motoričkih sposobnosti.

Autori Špelić i Božić (2002) proveli su istraživanje kojom prilikom je ispitano razvijanje motoričkih aktivnosti putem posebnog sportskog programa za predškolske ustanove kojom prilikom su dobiveni rezultati istraživanja ukazali na činjenicu da su djeca koja su bila uključena u predškolskoj ustanovi u posebni sportski program postigla puno bolje rezultate i to:

- na svim mjerama testa spremnosti za školu,
- bolje rezultate na području grafomotorike,
- bolji uspjeh na kraju prvog razreda i
- veću uključenost u izvanškolske sportske aktivnosti.

Temeljem rezultata provedenog istraživanja, ali i gore navedenog istraživanja autora Špelić i Božić, može se zaključiti da je uloga kineziologa u razvoju motoričkih sposobnosti iznimno bitna te da bi svaki vrtić trebao omogućiti pomoć odgojiteljima i zaposliti kineziologa koji će na stručan način poticati kod djece razvoj motoričkih sposobnosti od najranije dobi.

Druga hipoteza koja se ispitivala istraživanjem glasila je: Sudjelovanje u igrama s kineziološkim sadržajima pozitivno utječe na kognitivni, socijalni i emocionalni razvoj djece predškolske dobi.

Druga hipoteza koja se ispitivala istraživanjem se također prihvaća odnosno potvrđuje se činjenica da sudjelovanje u igrama s kineziološkim sadržajima pozitivno utječe na kognitivni, socijalni i emocionalni razvoj djece predškolske dobi. Vrijednost Hi kvadrata je 1,057114458, kritična vrijednost 3,84 što upućuje na činjenicu da se druga hipoteza prihvaća jer je rezultat Hi kvadrat testa znatno manji od kritične vrijednosti. Prema rezultatima istraživanja, odgojitelji navode da se te promjene mogu uočiti kod djece koja su nakon igara obogaćenih kineziološkim sadržajima pokazala veću spretnost, koncentraciju u obavljanju aktivnosti, želju za sudjelovanjem u aktivnostima, bolju komunikaciju s drugom djecom i odgojiteljima, veću učestalost pozitivnih emocija nakon igara i drugo. U provedenom istraživanju autorica Bošnjaković (2018) navodi da igra u ranoj i predškolskoj dobi djece treba biti zastupljena u najvećoj mjeri u kineziološkim aktivnostima budući da ista imaju značajan utjecaj na djetetov cjelokupni razvoj. Nadalje, navodi se da razvoj tjelesnih sposobnosti kroz igru kod djece utječe na razvoj mašte, mišljenja, razmišljanja, pamćenja, volje, strpljenja,... U svom radu autorica navodi i da se kineziološkim sadržajima u igrama utječe i na socijalni razvoj djeteta kao i na činjenicu kako da dijete prihvati poraz odnosno pobjedu.

Treća hipoteza koja se ispitivala istraživanjem glasila je: Nedostatak adekvatnog prostora, opreme i rekvizita utječe na usvajanje kinezioloških sadržaja.

Vrijednost Hi kvadrata treće hipoteze u ovom istraživanju je 5,27503927, kritična vrijednost 12,59 što upućuje na činjenicu da se treća hipoteza prihvaća jer je rezultat Hi kvadrat testa znatno manji od kritične vrijednosti odnosno potvrđena je činjenica da odgojitelji smatraju da nedostatak adekvatnog prostora, opreme i rekvizita utječe na

usvajanje kinezioloških sadržaja. Zabrinjavajuća je činjenica da većina odgojitelja nema na raspolaganju sportsku dvoranu ili prostor namijenjen izvođenju kinezioloških sadržaja s popratnim rekvizitima i opremom te se stoga, prema navodima odgojitelja, kineziološki sadržaji u igri predškolske dobi ne provode u dovoljnoj mjeri. Prskalo i Novak (2011) navode da se prakticiranjem primarnih biotičkih motoričkih znanja i vještina može ostvariti značajan napredak u razvoju djeteta ako se djetetu omogući da se kliže, penje, provlači u prirodnoj okolini stoga nije nužno da se samo u adekvatno opremljenom prostoru s potrebitom opremom izvršavaju sve planirane aktivnosti. Autori smatraju da bi odgojitelji trebali unatoč nedostatku opreme i prostora svojom kreativnošću djetetu osigurati sudjelovanje u kineziološkim sadržajima. Prostor oko vrtića, parkić u prostoru vrtića, prirodne prepreke idealan su primjer kako uz svjež zrak ukomponirati i odraditi kineziološke sadržaje i na taj način poboljšati motoriku djeteta.

9. ZAKLJUČAK

Biotička motorička znanja potreba su svakog čovjeka od najranije dobi. To je temelj na koji se nadograđuju ostala motorička znanja stoga ih je potrebno njegovati i razvijati. U predškolskoj dobi to su osnovni sadržaji s kojima se djeca moraju upoznati, a obuhvaćaju različita znanja za svladavanje prostora, prepreka, otpora, manipulacije objektima i dr. U okviru tih znanja razvijaju se cjeline kao što je hodanje, trčanje, provlačenje, penjanje, skakanje, dizanje, nošenje, upiranje, vučenje, potiskivanje, nadvlačenje, guranje, bacanje, hvatanje, gađanje, ciljanje te različita znanja iz raznih područja kao što je atletika, gimnastika, nogomet, rukomet, odbojka, košarka i plivanje.

Sastavni dio odgojno – obrazovnih ustanova predškolske dobi jest igra odnosno neprestana potreba za kretanjem i usvajanjem novih znanja. Igra ima značajan utjecaj na cjelokupni razvoj djeteta. Igrom se razvijaju kognitivne, socijalne, emocionalne i fizičke sposobnosti, ali i govor. Velik izbor igara u predškolskoj dobi djeci osigurava motorički razvoj, razvoj samopouzdanja, optimizma, zadovoljstva, ali i razvoj vrlo bitne stavke emocionalnog razvoja prihvaćanja uspjeha odnosno neuspjeha.

Značajan doprinos razvoju motoričkih sposobnosti daju roditelji/skrbnici odnosno odgojitelji u predškolskim ustanovama. U diplomskom radu obrađene su kineziološke igre koje utječu na razvoj motorike, a to su igre stvaranja, igre pretvaranja igre s jednostavnim pravilima, igre sa složenim pravilima te biotička igra. Poseban naglasak u radu stavljen je na kineziološke sadržaje u igri po vrtičkim grupama i to u mlađoj, srednjoj i starijoj predškolskoj dobi. Tom prilikom analizirane su igre primjerene za navedenu dob te su istaknuti kineziološki sadržaji u svakoj igri. Analizom igara može se uočiti da igre s vremenom postaju složenije s obzirom na to da djeca sazrijevaju i fizički i psihički.

LITERATURA

1. Anić, V. (1998). Rječnik hrvatskoga jezika. Zagreb: Novi Liber.
2. Apel, K., J. Masterson, J. (2004). Jezik i govor od rođenja do 6. godine. Donji Vukojevac: Ostvarenje.
3. Bošnjaković, M. (2018). Uključenost djece predškolske dobi u različite vrste kinezioloških igara. Diplomski rad. Pula: Učiteljski fakultet u Rijeci.
4. Brebrić, Z.: Neke komponente emocionalne inteligencije, školski uspjeh, prosocijalno i agresivno ponašanje učenika u primarnom obrazovanju. Napredak, 2008;149(3):293-311.
5. Findak, V., Metikoš, D., Mraković, M., Neljak, B., Prot, F. (2000). Primijenjena kineziologija u školstvu – motorička znanja. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu.
6. Gotal, M. (2020). Razvoj grube i fine motorike počinje još u ranom djetinjstvu. Dječji vrtić Žirek. URL: <https://www.dv-zirek.hr/sadrzaj.asp?page=101>, 22.05.2023.
7. Duran, M. (1995). Dijete i igra. Zagreb: Naklada Slap
8. Findak, V., Delija, K. (2001.) Tjelesna i zdravstvena kultura u predškolskom odgoju. Zagreb: Edip.
9. Lazar, M. (2007). Igra i njezin utjecaj na tjelesni razvoj. Đakovo: Tempo.
10. Mahmutović, A. Značaj igre u socijalizaciji djece predškolskog uzrasta. Metodčki obzori, 2013;8(18):21-33.
11. Maričić, N. (2015). Kineziološke igre u predškolskom odgoju. Završni rad. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
12. Marjanović, A. Igra i stvaralaštvo. Predškolsko dijete 1975;1:1-13.
13. Neljak, B. (2009). Kineziološka metodika u predškolskom odgoju. Zagreb: Kineziološki fakultet
14. Pejčić, A., Trajkovski, B. (2018) Što i kako vježbati s djecom u vrtiću u školi. Rijeka: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci
15. Petrić, V. (2019) Kineziološka metodika u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Rijeka: Učiteljski fakultet Sveučilište u Rijeci.
16. Petrić, V. (2022) Kineziološke aktivnosti djece rane i predškolske dobi - postignuća kineziološke metodike. Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet

17. Pinter, D. Razvoj socijalnih odnosa. Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima 2008;14(54):2-5.
18. Prskalo, I., Horvat, V., Hraski, M. Igra i kineziološka aktivnost djeteta – preduvjet stvaranja navike svakodnevnog vježbanja. Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje 2014;16(1):57-68.
19. Prskalo, I., Novak, D. (2011). Zbornik radova - Tjelesna i zdravstvena kultura u 21. Stoljeću – kompetencija učenika. Poreč: Hrvatski kineziološki savez.
20. Selimović, H., Karić, E. Učenje djece predškolske dobi. Metodčki obzori 2011;6(1):146-160.
21. Sekulić, D., Metikoš, D. (2007). Uvod u osnove kineziološke transformacije: Osnove transformacijskih postupaka u kineziologiji. Split: Sveučilište u Splitu, Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i kineziologije.
22. Sindik, J. Kineziološki programi u dječjim vrtićima kao sredstvo očuvanja djetetova zdravlja i poticanja razvoja. Stručni rad. Med Jad 2009;39(1-2):19-28.
23. Šagud, M. (2002). Odgajatelj u dječjoj igri. Zagreb: Školske novine.
24. Špelić, A. i Božić, D. (2002). Istraživanje važnosti primjene sportskih programa u predškolskim ustanovama za kasniji razvoj motoričkih sposobnosti. U N. Tatković, A. Muradbegović (Ur.), Drugi dani Mate Demarina - Kvalitetna edukacija i stvaralaštvo: zbornik znanstvenih i stručnih radova (str. 145-154). Pula: Visoka učiteljska škola, Sveučilište u Rijeci
25. URL: <https://api.najboljamamanasvetu.com/uploads/f26c2f39-3a2f-e591-3b67-104b53f08cd6-169.png?caption=igre%20sa%20kockama%20u%20cilju%20stimulacije%20razvoja%20govora%20i%20komunikacije>, 04.05.2023.
26. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju. Narodne novine 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 na snazi od 28.05.2022.

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 Spol ispitanika	28
Grafikon 2 Postotak zaposlenosti u privatnom i gradskom vrtić.....	29
Grafikon 3 Radni staž odgojitelja	29
Grafikon 4 Utjecaj kinezioloških sadržaja na cjelokupni razvoj djeteta	30
Grafikon 5 Učestalost korištenja kinezioloških sadržaja u igri djece predškolske dobi..	31
Grafikon 6 Zadovoljstvo odgojitelja pruženom podrškom i resursima za provođenje kinezioloških sadržaja u predškolskim ustanovama	35
Grafikon 7 Kompetentnost odgojitelja u primjeni kinezioloških sadržaja u radu s djecom predškolske dobi	36
Grafikon 8 Zapažanja odgojitelja o činjenici imaju li djeca koja redovito sudjeluju u igrama s kineziološkim sadržajima bolje razvijene motoričke sposobnosti u usporedbi s djecom koja rijetko ili gotova nikada ne sudjeluju u takvim igrama.....	37
Grafikon 9 Vidljive promjene kod djece koja sudjeluju u kineziološkim aktivnostima.	40
Grafikon 10 Mišljenja ispitanika istraživanja o utjecaju kinezioloških sadržaja na razvoj djece predškolske dobi.....	41

POPIS TABLICA

Tablica 1 Kineziološki sadržaji koje odgojitelji koriste u igri djece predškolske dobi	32
Tablica 2 Empirijske i teorijske vrijednosti treće hipoteze.....	34
Tablica 3 Empirijska i teorijska vrijednost prve hipoteze	38
Tablica 4 Empirijska i teorijska vrijednost druge hipoteze	39
Tablica 5 Vidljive promjene kod djece koja sudjeluju u kineziološkim aktivnostima .	40

Izjava o izvornosti diplomskog rada

Izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)